



# EESTI KOLMEVÕISTLUSE MÄÄRUSTIK

2024



# SISUKORD

<b>EESSÕNA</b> .....	<b>6</b>
<b>MIS ON KOLMEVÕISTLUS</b> .....	<b>7</b>
<b>HOBUSE KOHTLEMINE JA VÕISTLUSEETIKA</b> .....	<b>8</b>
<b>PEATÜKK 1 VÕISTLUSE STRUKTUUR</b> .....	<b>11</b>
VÕISTLUSE DEFINITSIOON .....	11
VÕISTLEJA VASTUTUS.....	11
<b>1.1 STRUKTUUR</b> .....	<b>11</b>
1.1.1 RAHVUSLIK VÕISTLUS.....	11
1.1.2 EESTI MEISTRIVÕISTLUS (EMV).....	12
1.1.3 MUUD TIITLIVÕISTLUSED.....	13
1.1.4 TIITLIVÕISTLUSTE STARDIMAKSUD.....	13
1.1.5 RAHVUSVAHELINE VÕISTLUS .....	14
1.1.6 HOBUSE VANUSEPIIRANG .....	14
<b>PEATÜKK 2 KOLMEVÕISTLUSE KVALIFIKATSIOONINÕUDED</b> .....	<b>15</b>
2.1 KVALIFIKATSIOONINORM.....	15
2.2 HOBUSE KVALIFIKATSIOONINORMI LANGETAMINE.....	16
<b>PEATÜKK 3 RATSANIKU JA HOBUSE HEAOLU</b> .....	<b>17</b>
<b>3.1 RATSANIKU HEAOLU</b> .....	<b>17</b>
3.1.1 MEDITSIINILINE INFORMATSIOON.....	17
3.1.2 TERVISLIK SEISUND.....	17
3.1.3 TERVISEKONTROLL PEALE KUKKUMIST.....	17
<b>3.2 HOBUSE HEAOLU</b> .....	<b>18</b>
3.2.1 HOBUSTE ÜLEVAATUS.....	18
3.2.2 HOBUSTE HEAOLU VÕISTLUSE AJAL.....	18
3.2.3 KROSSI SOOJENDUS.....	18
3.2.4 KROSSI FINIŠI ALA.....	19
3.2.5 APELLATSIOON.....	19
<b>3.3 OHTLIK SÕIT</b> .....	<b>19</b>
OHTLIKU SÕIDU DEFINITSIOON .....	19
<b>3.4 HOBUSE HALB KOHTLEMINE</b> .....	<b>20</b>
HOBUSE HALVA KOHTLEMISE DEFINITSIOON .....	20
3.4.1 STEKI KASUTAMINE.....	21
3.4.2 VERI HOBUSEL.....	22
<b>3.5 EESTI RATSASPORDI LIIDU HOIATUSKAART</b> .....	<b>23</b>
<b>PEATÜKK 4 RIIETUS JA VARUSTUS</b> .....	<b>24</b>
<b>4.1 RATSANIKU VARUSTUS</b> .....	<b>24</b>
4.1.1 TURVAVARUSTUS.....	24
4.1.2 STEKK.....	24
4.1.3 KANNUSED.....	25
4.1.4 VÕISTLUSVORMI NÕUDED.....	25
4.1.5 RATSANIKU JUUKSED.....	26
<b>4.2 HOBUSE VARUSTUS</b> .....	<b>26</b>
4.2.1 KOLMEVÕISTLUSE KOOLISÕIDU ERISUSED.....	26

4.2.2 HOBUSE VARUSTUS KROSSIL.....	27
4.2.3 VARUSTUSE KONTROLL.....	27

<b>PEATÜKK 5 VÕISTLUSALAD JA NENDE REEGLID</b> .....	<b>28</b>
<b>KOOLISÕIT</b> .....	<b>28</b>
<b>5.1 KOOLISÕIDU MÄÄRUSTIK</b> .....	<b>28</b>
5.1.1 SKEEMIDE ARV ÜHES PÄEVAS.....	28
5.1.2 KOHTUNIKE ARV JA PAIGUTUS.....	28
5.1.3 STEKK.....	29
5.1.4 SKEEMI TULEMUS.....	29
<b>TAKISTUSSÕIT</b> .....	<b>30</b>
<b>5.2 TAKISTUSSÕIDU MÄÄRUSTIK</b> .....	<b>30</b>
5.2.1 TAKISTUSSÕIT.....	30
5.2.2 TAKISTUSE TÕÜBID.....	30
5.2.3 SÜSTEEM.....	30
5.2.4 VEAD TAKISTUSTEL.....	31
5.2.5 AJAVEAD.....	31
<b>KROSS</b> .....	<b>31</b>
<b>5.3 KROSSI TOIMUMISE PÕHIMÕTTED</b> .....	<b>31</b>
5.3.1 STARDIPROTSEDUUR.....	31
5.3.2 STARDIBOKS.....	32
5.3.3 NORMIAEG / AJALIMIIT.....	32
5.3.4 AJAVÕTT.....	32
5.3.5 EKSIMINE RAJAL.....	33
5.3.6 HOBUSE SELJAST MAHA TULEMINE.....	33
5.3.7 LAHKUMINE RAJALT PEALE VÄLJALANGEMIST.....	33
<b>5.4 RAJAD</b> .....	<b>33</b>
5.4.1 RAJA TÄHISTUS.....	33
5.4.2 NUMBRID JA TÄHED.....	33
5.4.3 FINIŠILIIN.....	34
5.4.5 RAJAPLAAN.....	34
<b>5.5 KROSSITAKISTUSED</b> .....	<b>34</b>
5.5.1 TAKISTUSE TÕÜBID.....	34
<b>5.6 TAKISTUSE KONSTRUKTSIOON</b> .....	<b>34</b>
5.6.1 HEKK.....	35
5.6.2 TURVASÜSTEEMIGA TAKISTUS.....	35
5.6.3 VEETAKISTUS.....	35
5.6.4 TAKISTUSE KALLE JA ÜMAR ESISERV.....	35
5.6.5 MAALATT JA SELLE ALTERNATIIV.....	35
<b>5.7 TAKISTUSE MÕÕDUD</b> .....	<b>36</b>
5.7.1 TAKISTUSE KINNINE OSA.....	36
5.7.2 VEETAKISTUS.....	36
5.7.3 KÕRGUSETA TAKISTUS.....	36
<b>5.8 TAKISTUSE MÕÕTMINE</b> .....	<b>36</b>
5.8.1 KÕRGUS.....	36
5.8.2 LAIUS.....	37
5.8.3 ALLAHÜPE.....	37
5.8.4 LOODUSLIK TAKISTUS.....	37
<b>5.9 MITME ELEMENDIGA TAKISTUS JA ALTERNATIIV</b> .....	<b>37</b>
5.9.1 MITME ELEMENDIGA TAKISTUS.....	37

5.9.2 MUSTA LIPUGA ALTERNATIIV.....	38
5.9.3 HÜPETE ARV KROSSIL.....	38
<b>5.10 TULEMUSED .....</b>	<b>39</b>
5.10.1 VEAD KROSSITAKISTUSEL.....	39
5.10.2 AJAVEAD.....	39
<b>5.11 LISAPÕHJUS ELIMINEERIMISEKS.....</b>	<b>40</b>
5.11.1 KINDEL ELIMINEERIMINE.....	40
5.11.2 VÕIMALIK ELIMINEERIMINE.....	40
<b>5.12 VEAD TAKISTUSEL .....</b>	<b>40</b>
5.12.1 TÕRGE.....	41
5.12.1.1 KÕRGUSEGA TAKISTUS.....	41
5.12.1.2 KÕRGUSETA TAKISTUS.....	41
5.12.1.3 KORDUV TÕRGE.....	41
5.12.1.4 TAKISTUSE HÜPPAMINE VÄLJASPOOL LIPPU.....	41
5.12.1.5 PENEROLL.....	42
5.12.2 VOLT.....	42
5.12.2.1 ERALDI NUMBRIGA TAKISTUS.....	42
5.12.2.2 MITME ELEMENDIGA TAKISTUS.....	42
5.12.2.3 TAKISTUSE UUESTI HÜPPAMINE.....	43
5.12.3 KUKKUMINE .....	43
5.12.3.1 SPORTLANE.....	43
5.12.3.2 HOBUNE.....	43
<b>PEATÜKK 6 ÜLDISED VÕISTLUSE REEGLID .....</b>	<b>44</b>
<b>6.1 PAREMUSJÄRJESTUSE VÄLJASELGITAMINE.....</b>	<b>44</b>
6.1.1 KOOLISÕIT.....	44
6.1.2 TAKISTUSSÕIT.....	44
6.1.3 KROSS.....	44
6.1.4 VÕISTLUSELT VÄLJA LANGEMINE.....	44
6.1.5 LÕPLIK PAREMUSJÄRJESTUS.....	45
6.1.6 VÕRDNE TULEMUS.....	45
6.1.7 DISKVALIFITSEERIMINE.....	45
<b>6.2 STARDIJÄRJEKORD .....</b>	<b>46</b>
6.2.1 KOOLISÕIT.....	46
6.2.2 TAKISTUSSÕIT JA KROSS.....	46
6.2.3 SPORTLANE MITME HOBUSEGA.....	46
<b>6.3 STARDIAEG.....</b>	<b>47</b>
6.3.1 KOOLISÕIT.....	47
6.3.2 TAKISTUSSÕIT.....	47
6.3.3 KROSS.....	47
<b>6.4 TREENING JA SOOJENDUS .....</b>	<b>48</b>
6.4.1 PIIRANGUD HOBUSTE TREENIMISEL.....	48
6.4.2 HOBUSE KERGE LIIGUTAMINE SADULAS.....	48
6.4.3 KEELATUD ALA.....	48
6.4.4 SOOJENDUSVÄLJAK.....	48
6.4.5 KOOLISÕIT.....	48
6.4.6 KROSS.....	49
6.4.7 TAKISTUSSÕIT.....	49
<b>6.5 KOOLISÕIDU VÄLJAKUGA TUTVUMINE .....</b>	<b>49</b>
6.5.1 KOOLISÕIDU VÄLJAKUGA TUTVUMINE.....	49
6.5.2 KORRAPIDAMINE.....	49
<b>6.6 PÄÄS VÕISTLUSVÄLJAKULE .....</b>	<b>50</b>

6.6.1 KOOLISÕIDUVÄLJAK.....	50
6.6.2 KROSSIRADA.....	50
6.6.2.1 KROSSIRAJA AVAMINE.....	50
6.6.2.2 LIPUD JA NUMBRID.....	50
6.6.3 TAKISTUSSÕIDU RADA.....	51
<b>6.7 SEISAKUD JA MUUDATUSED .....</b>	<b>51</b>
6.7.1 SEISAKUD.....	51
6.7.2 MUUDATUSED.....	51
<b>6.8 KÕRVALINE ABI.....</b>	<b>52</b>
6.8.1 ERISUSED.....	52
6.8.2 SIDEVAHENDID / KAAMERAD.....	52
<b>PEATÜKK 7 KOLMEVÕISTLUSE AMETNIKUD .....</b>	<b>53</b>
<b>7.1 PEAKOHTUNIK.....</b>	<b>53</b>
7.1.1 PEAKOHTUNIKU ÜLESANDED.....	53
7.1.1.1 VÕISTLUSVÄLJAKUD JA RAJAD .....	54
7.1.1.2 KOOLISÕIT.....	54
7.1.1.3 TAKISTUSSÕIT .....	54
7.1.1.4 KROSS.....	55
7.1.1.5 HOBUSTE ÜLEVAATUS .....	55
7.1.1.6 HOBUSE HALB KOHTLEMINE/OHTLIK RATSUTAMINE .....	55
7.1.1.7 VÕISTLUSE TULEMUSED .....	56
7.1.1.8 PEAKOHTUNIKU RAPORT .....	56
<b>7.2 KOOLISÕIDUKOHTUNIK .....</b>	<b>56</b>
7.2.1 KOOLISÕIDUKOHTUNIKU ÜLESANDED .....	56
<b>7.3 TAKISTUSSÕIDUKOHTUNIK.....</b>	<b>56</b>
7.3.1 TAKISTUSSÕIDUKOHTUNIKU ÜLESANDED .....	57
<b>7.4 SEKRETÄR.....</b>	<b>57</b>
7.4.1 SEKRETÄRI ÜLESANDED.....	57
<b>7.5 KORRAPIDAJA.....</b>	<b>57</b>
7.5.1 KORRAPIDAJA ÜLESANDED.....	58
<b>7.6 VETERINAAR.....</b>	<b>58</b>
7.6.1 VETERINAARI ÜLESANDED.....	58
<b>7.7 RAJAMEISTER .....</b>	<b>59</b>
7.7.1 KROSSI RAJAMEISTER.....	59
7.7.2 TAKISTUSSÕIDU RAJAMEISTER.....	60
<b>7.8 HUVIDE KONFLIKT .....</b>	<b>61</b>
<b>7.9 AMETNIKU STAATUSE SAAMINE JA SÄILITAMINE.....</b>	<b>61</b>

## LISAD

<b>LISA 1 - KOOLISÕIDUS LUBATUD &amp; KEELATUD SUULISED.....</b>	<b>63</b>
1.1 LUBATUD SUULISED .....	63
1.2 KEELATUD SUULISED .....	63
1.3 LUBATUD SUULISTE SUUOSAD .....	64
1.4 LUBATUD SUULISTE RÕNGAD .....	65
1.5 KANGSUULISED .....	65
1.6 KANGVALJASTUSEL KANGI KÕRVAL LUBATUD SUULISTE SUUOSAD... ..	66
1.7 KANGVALJASTUSEL KANGI KÕRVAL LUBATUD SUULISTE RÕNGAD... ..	66
<b>LISA 2 - KOOLISÕIDUKS LUBATUD VALJASTE TÕÜBID .....</b>	<b>67</b>
<b>LISA 3 - KOOLISÕIDUVÄLJAKUTE JOONISED .....</b>	<b>68-69</b>
<b>LISA 4 - VÕISTLUSKLASSIDE KVALIFIKATSIOONID .....</b>	<b>70-71</b>
<b>LISA 5 - VÕISTLUSKLASSIDE PARAMEETRID .....</b>	<b>72-73</b>
<b>LISA 6 - SISEKOLMEVÕISTLUSE PARAMEETRID .....</b>	<b>74-75</b>
<b>LISA 7 - ERL 3V AMETNIKE KATEGOORIAD JA AMETNIKUKS SAAMISE KORD .....</b>	<b>76-77</b>
<b>LISA 8 - 3V RAJAMEISTRITE KATEGOORIAD .....</b>	<b>78-79</b>
<b>LISA 9 - KOLMEVÕISTLUSE KORRAPIDAJATE KATEGOORIAD .....</b>	<b>80-81</b>
<b>LISA 10 - GRAAFILISI NÄITEID VÕIMALIKEST VIGADEST KROSSIL .....</b>	<b>82-84</b>
<b>LISA 11 - KOLMEVÕISTLUSE EDETABELI PIDAMISE KORD .....</b>	<b>85-87</b>

## EESSÕNA

Käesolev määrustik kehtib alates **01.01.2024**.

Eesti Ratsaspordi Liidu (edaspidi ERL) kalenderplaani kuuluvate rahvuslike kolmevõistluste aluseks on käesolevas määrustikus sätestatu. Käesoleva määrustikuga otseselt reguleerimata küsimustes kohaldub FEI kolmevõistluse määrustikus ja FEI veterinaarregulatsioonides toodu.

Ratsanikul ja tema treeneril peavad olema teadmised ERL kolmevõistluse määrustikust, FEI kolmevõistluse määrustikust ja ERL Üldmäärustikust. Soovitav on tutvuda FEI Veterinaarmäärustikuga, FEI Antidopingu regulatsioonidega ning FEI Üldmäärustikuga.

Ratsanik ja tema treener peavad tagama, et on pidevalt kursis kõikide jooksvate muudatustega, mis tehakse ERL kolmevõistluse määrustikus ja FEI kolmevõistluse määrustikus.

Kolmevõistluse määrustik keskendub peamiselt kolmevõistlust puudutavatele reeglitele. Seda määrustikku tuleb kasutada kooskõlas teiste ERL määrustike ja ametlike dokumentidega.

Kolmevõistluse koolisõit ja takistussõit toimuvad vastavalt ERL koolisõidu- ja takistussõidumäärustikele, kui kolmevõistluse määrustikus ei ole teisiti kirjas.

## MIS ON KOLMEVÕISTLUS

Kolmevõistlus on koolisõidust, takistussõidust ja krossist koosnev mitmevõistlus, mis nõuab ratsanikult laialdasi teadmisi ratsaspordist, oma hobuse võimetest ja treenitusest.

Kolmevõistluse kross on kõige põnevam ja väljakutseid pakkuvam ratsutamisoskuse ja hobuste tundmise proovikivi, kus õiged ratsutamise ja treenimise põhimõtted kannavad vilja. Kross keskendub ratsaniku ja hobuse võimele kohaneda erinevates situatsioonides (ilm, maastik, takistused, pinnas jne.) demonstreerides hüppamise oskust, harmooniat, teineteisemõistmist ja üldist “head pilti”.

See osavõistlus on väljakutseid ja põnevust pakkuv ning seetõttu tuleb sellega seonduvaid riske teadvustada kõigil osapooltel.

# HOBUSE KOHTLEMINE JA VÕISTLUSEETIKA

**Kõik, kes on seotud ratsaspordiga, peavad järgima käitumisreegleid ning tunnistama ja aktsepteerima seda, et hobuse heaolu peab alati olema kõige tähtsam ning seda ei tohi kunagi allutada võistluskiirele ega majanduslikele huvidele.**

VÕISTLUSHOBUSTE ETTEVALMISTAMISE JA TREENIMISE KÕIGIS ETAPPIDES ON ALATI KÕIGE OLULISEM HOBUSE HEAOLU.

**a) Hobuste õige hooldamine.** Hobuse majutus tallis, söötmine ning treeningmeetodid peavad olema kooskõlas õige hooldamise printsiipidega ning ei tohi mitte kunagi ohustada hobuse heaolu. Lubamatu on tegutsemine, mis võib hobusele kaasa tuua füüsilisi või vaimseid kannatusi, seda kas võistlusel või väljaspool võistlusi.

**b) Treeningmeetodid.** Hobuste treening peab olema vastavuses tema füüsiliste võimete ning arenguastmega vastaval ratsaspordialal. Keelatud on kasutada treeningmeetodid, mis on julmad, põhjustavad hirmu või milleks hobused pole korralikult ette valmistatud.

**c) Kapjade hooldus ning varustus.** Kapjade hooldus ning sepa töö peavad olema heal tasemel. Hobuse varustus peab olema talle sobiv, et vältida valu ja vigastusi.

**d) Transport.** Transpordi ajal peavad hobused olema kaitstud vigastuste ning muude terviseriskide eest.

Hobuveok peab olema turvaline, hea ventilatsiooniga, hästi hooldatud, regulaarselt desinfitseeritud ning seda peab juhtima selleks kvalifitseeritud isik. Hobused peavad olema alati kompetentsete inimeste hoole all.

**e) Transiitveod.** Teekond peab olema alati planeeritud nii, et hobustele võimaldataks korrapäraseid puhkepause ning ligipääsu veele ja toidule.

Hobused ja ratsanikud peavad olema heas füüsilises vormis, kompetentsed ja hea tervise juures, enne kui neid lubatakse võistleva.

**a) Füüsiline vorm ja kompetentsus.** Võistlusel võivad osaleda vaid heas vormis hobused ja kompetentsed ratsanikud.

**b) Tervislik seisund.** Ükski hobune, kes on nähtavalt haige või lonkab või kellel ilmnevad muude oluliste haiguslike seisundite sümptomid, ei tohi võistelda juhul, kui see paneks ohtu tema heaolu. Kahtluse korral tuleb pöörduda veterinaari poole.

**c) Doping ja ravimid.** Dopingu ning ravimite vale kasutamine ohustab hobuse heaolu ning see on rangelt keelatud. Pärast iga veterinaarset ravikuuri peab hobusele andma enne võistlusel osalemist piisavalt aega taastumiseks.

**d) Kirurgilised protseduurid.** Rangelt on keelatud kirurgilised protseduurid, mis ohustavad hobuse, teiste hobuste ja/või sportlaste turvalisust.

**e) Tiined või varsaga märad.** Võistlemine on keelatud rohkem kui 4 kuud tiine või võõrutamata varsaga märaga.

**f) Juhtimisvahendite väärkasutamine.** Hobuste julm kohtlemine kasutades kas loomulikke või kunstlikke (stekk, kannused jne.) juhtimisvahendeid on rangelt keelatud.

VÕISTLUSED EI TOHI OLLA TÄHTSAMAD HOBUSE HEAOLUST.

**a) Võistlusväljakud.** Treeninguid ja võistlusi tohib läbi viia ainult selleks sobivatel ning turvalise pinnasega väljakutel.

**b) Pinnas.** Kõik pinnased, millel hobused jalutavad, treenivad või võistlevad, peavad olema ette valmistatud ja hooldatud, vähendamaks vigastuste tekkimise võimalusi.

**c) Ekstreemsed ilmastikutingimused.** Kui hobuste heaolu ning turvalisus on ohus, siis tuleb võistlus ekstreemsete ilmaolude puhul kas katkestada või ära jätta. Hoolikalt tuleks jälgida, et hobused saaksid alati korralikult maha jahutatud.

**d) Valmidus reisimiseks pärast võistlusi.** Pärast võistlusi peavad hobused olema reisimiseks piisavalt heas tervislikus seisundis.

## PEATÜKK 1 VÕISTLUSE STRUKTUUR

### VÕISTLUSE DEFINITSIOON

Kolmevõistlus koosneb kolmest osast - koolisõit, kross ja takistussõit, mis tuleb võistleja poolt läbida ühel ja samal hobusel.

### VÕISTLEJA VASTUTUS

Võistleja kohustus on olla kursis kehtivate reeglitega ning teha kõik endast olenev, et tema sooritus oleks reeglitega kooskõlas. Kui hobune osaleb kolmevõistlusel, siis antud võistlusega samal päeval ei ole lubatud osa võtta teistest võistlustest.

### 1.1 STRUKTUUR

#### 1.1.1 RAHVUSLIK VÕISTLUS

Eestis toimuvad rahvuslikud kolmevõistlused järgmistel tasemetel: CCN70, CCN80, CCN90, CCN100, CCN1\*, CCN2\*, CCN3\*, **mis võivad toimuda lisaks välitingimustele ka sisetuningimustes.**

Eestis peetavad rahvuslikud kolmevõistlused:

**a) Ühepäevane kolmevõistlus,** kus kõik kolm ala toimuvad ühel päeval, alustades koolisõiduga ning lõpetades krossiga.

**b)** Mitmepäevane kolmevõistlus (kaks või kolm päeva), kus alad on alustades koolisõidust, ära jaotatud mitmele päevale.

**c)** Sisekolmevõistlus - võistlus, mis peetakse sisetingimustes. Sisekolmevõistlus viiakse läbi ERL Üldmäärustiku ja kolmevõistlusmäärustiku alusel, kuid sisekolmevõistlusel osalemiseks eraldi kvalifikatsiooninõuded puuduvad. Sisekolmevõistluse täpsemad parameetrid on välja toodud Lisas nr. 6.

Võistlusalade järjestus rahvuslikul võistlusel: koolisõit, takistussõit, kross.

Kõik tiitlivõistlused tuleb pidada vähemalt kahepäevaste võistlustena.

### 1.1.2 EESTI MEISTRIVÕISTLUS (EMV)

Eesti meistrivõistlused on välitingimustes peetavad ametlikud tiitlivõistlused.

Võistlejal on õigus ühe kalendriaasta jooksul osa võtta kõigist tiitlivõistlustest, milles ta vanuse jm tingimuste poolest kvalifitseerub. Vt ka Lisa nr. 4.

Alates 2024 on EMV-l osalemiseks poniratsanikele, juunioridele ja U25 vanuseklassi sportlastele kehtestatud täiendav kvalifikatsiooninorm - vähemalt üks (1) positiivne kolmevõistluse tulemus, mis on saavutatud EMV-le eelneva kaheteistkümnne (12) kuu jooksul ning tasemel, mis võib olla kuni üks (1) tase EMV tasemest madalam.

Kui ratsanik on vanuseklassi alampiirist noorem, siis on osalemiseks vajalik ERL-i eriluba.

Eesti Meistrivõistlused (EMV) toimuvad järgmistes vanuseklassides järgmistel tasemetel:

- a)** Poniratsanikud (12-16a ratsanikud ponidel) - CCN90
- b)** Juuniorid(14-18a ratsanikud) - CCN100
- c)** U25 (16-25a ratsanikud) - CCN1\*
- d)** Seeniorid (alates 18a ratsanikud) - CCN2\*

### 1.1.3 MUUD TIITLIVÕISTLUSED

Lisaks peetakse mitteametlikke meistrivõistluseid:

- Harrastajate meistrivõistlused (MV) tasemel CCN90. Avatud harrastajatele, kes
  - vastavad ERL harrastaja määratlusele
  - omavad kehtivat kvalifikatsiooni vastavale tasemele
  - on lõpetanud eelneva kaheteistkümnne (12) kuu jooksul vähemalt ühe (1) kolmevõistluse positiivse tulemusega tasemel, mis võib olla kuni üks (1) tase MV tasemest madalam.
- Sisemeistrivõistlused (SMV) toimuvad järgmistes klassides järgmistel tasemetel sisekolmevõistlusena:
  - a)** Poniratsanikud (kuni 16a ratsanikud ponidel) - CCN90
  - b)** Juuniorid(kuni 18a ratsanikud) - CCN100
  - c)** U25 (kuni 25a ratsanikud) - CCN1\*
  - d)** Seeniorid - CCN2\*
  - e)** Harrastajad - CCN90.

### 1.1.4 TIITLIVÕISTLUSTE STARDIMAKSUD

Vastavalt ERL Üldmäärustikus sätestatule, on kolmevõistluse tiitlivõistluste stardimaksude maksimummäärad järgmised.

Vanuseklass	Maksimummäär
Poniratsanikud	45€
Juuniorid	55€
U25	55€
Seeniorid	85€

### 1.1.5 RAHVUSVAHELINE VÕISTLUS

Rahvusvahelised võistlused (CCI1\* jne) viiakse läbi FEI määrustiku järgi.

### 1.1.6 HOBUSE VANUSEPIIRANG

Hobusel on lubatud vastavalt oma vanusele startida järgmistes kolmevõistlusklassides:

- a) CCN70 – Vähemalt 4a hobused ja 4a ponid
- b) CCN80 – Vähemalt 4a hobused ja 4a ponid
- c) CCN90 – Vähemalt 4a hobused ja 5a ponid\*
- d) CCN100, CCN1\* – Vähemalt 5a hobused ja 6a ponid
- e) CCN2\* ja CCN3\* – Vähemalt 6a hobused ja 6a ponid

\* Ratsanikul, kes stardib 4 aastase hobusega CCN90 võistlusklassis, peab olema saavutatud samal tasemel vähemalt kaks kvalifitseeruvat tulemust.

## PEATÜKK 2 KOLMEVÕISTLUSE KVALIFIKATSIOONINÕUDED

### 2.1 KVALIFIKATSIOONINORM

Enne võistluse algust lasub Peakohtunikul kohustus kontrollida kõikide võistlusel osalevate paaride kvalifikatsioone.

Võistluspaar on saavutanud kvalifitseeriva tulemuse, kui nad on täitnud järgnevad tingimused:

- a) **Koolisõit:** mitte rohkem kui 45 karistuspunkti (vähemalt 55%).
- b) **Kross:**
  - Puhas sooritus takistustel (lubatud maha ajada üks turvasüsteemiga takistus või hüpata väljaspool lippu)
  - Mitte rohkem kui 75 sekundit üle normiaja.
- c) **Takistussõit:** mitte rohkem kui 16 karistuspunkti takistustel.

Kui ratsanik ja hobune on saavutanud kvalifikatsiooni tulemused kumbki eraldi ja eri tasemetel, siis arvestatakse taset madalama kvalifikatsiooni järgi. Kvalifikatsiooninormi võivad võistleja ja hobune täita kas koos või eraldi.

**Sportlasel ja hobusel, kes on täitnud FEI võistlustel kvalifikatsiooninormi vähemalt CCI2\* tasemel, loetakse rahvuslikud kvalifikatsiooninõuded täidetuks.**



Alates 2023 aastast on kvalifikatsiooninormi kehtivusaeg 24 kuud.

Kvalifikatsiooninõuete täpsem tabel asub määrustiku Lisa 4.

## 2.2 HOBUSE KVALIFIKATSIOONINORMI LANGETAMINE

Peale korduvat ebaõnnestumist krossil (katkestamine, kolm tõrget, ratsaniku/hobuse kukkumine või ohtlik sõit), hobuse kvalifikatsioon antud tasemel tühistatakse ja hobune peab uuesti täitma kvalifikatsiooninormi ühe taseme võrra madalamal tasemel.

**Hobuse kvalifikatsioon tühistatakse:**

- kui krossil väljalangemine toimub kahel järjestikusel võistlusel

või

- kui krossist väljalangemine toimub kolmandat korda ühe aasta jooksul.

Hobune ei või uuesti startida kõrgemal tasemel enne, kui ta on uuesti saavutanud madalamal tasemel kvalifitseeruva tulemuse.

Kui hobuse krossil väljalangemised on juhtunud erinevatel tasemetel, siis tuleb hobusel uus kvalifitseeriv tulemus saavutada tasemel, mis on ühe võrra madalam kõige kõrgemast tasemest, kus väljalangemine toimus.

## PEATÜKK 3 RATSANIKU JA HOBUSE HEAOLU

### 3.1 RATSANIKU HEAOLU

#### 3.1.1 MEDITSIINILINE INFORMATSIOON

Võistlusele saabudes peab ratsanik edastama sekretariaati nii enda kui ka oma tugiisiku kontakttelefoni. (Peakohtunik vastutab, et see info oleks kogutud enne krossi algust).

Kui võistlejal on eriline tervislik seisund, mida on oluline teada esmaabi andmisel, siis peab ta sellest teavitama võistluse sekretäri (kes annab info edasi Peakohtunikule).

#### 3.1.2 TERVISLIK SEISUND

Kui on kahtlusi sportlase tervisliku seisundi osas, siis konsulteerides meedikuga võib Peakohtunik sportlase võistlustelt elimineerida.

#### 3.1.3 TERVISEKONTROLL PEALE KUKKUMIST

Kõik võistlejad, kes kukuvad hobuse seljast võistluse toimumise ajal, peavad laskma end üle vaadata võistluse meedikul, enne kui nad võivad uuesti võistlusel startida.

Võistlejad ise vastutavad selle eest, et selline kontroll leiaks aset.

Võistleja, kes lahkub võistluselt peale kukkumist ja ei

läbi sellist kontrolli, saab automaatselt ERL-i Hoiatuskaardi ebasportlasliku käitumise eest.

### 3.2 HOBUSE HEAOLU

Hobuste heaolu jälgimine on väga oluline kogu võistluse vältel.

#### 3.2.1 HOBUSTE ÜLEVAATUS

Kui korraldaja on juhendis nii sätestanud, siis korraldatakse hobuste ülevaatus.

Sportlane esitleb oma võistlushobust käekõrval seistes ja ka liikumises - puhtal, kindlal, tasasel, kuid mitte libedal pinnal.

Peakohtunikul ja võistluse Veterinaaril on kohustus elimineerida võistluselt iga hobune, kes ei ole valmis võistlema, kas lonke, ebapiisava konditsiooni tõttu või mõnel muul põhjusel. Lõplik sõna on siin Peakohtunikul.

#### 3.2.2 HOBUSTE HEAOLU VÕISTLUSE AJAL

Võistluse toimumise jooksul on Peakohtunikul, konsulteerides võistluse Veterinaariga, õigus igal ajal võistluselt elimineerida hobune, kes tema arvates lonkab või ei ole valmis võistlusel jätkama.

#### 3.2.3 KROSSI SOOJENDUS

Võimalusel on võistluse Veterinaar või tema abiline kohal

krossi soojendusel ja edastab vajadusel infot Peakohtunikule.

#### 3.2.4 KROSSI FINIŠI ALA

Peale krossi lõppu peab veterinaar finiši alas üle vaatama iga hobuse seisundi.

Võistleja, kes on krossil katkestanud, välja langenud või peatatud, on kohustatud oma hobust näitama Veterinaarile enne, kui ta lahkub hobusega võistluselt.

Kui ratsanik ei näita oma hobust Veterinaarile, siis saab ta automaatselt ERL hoiatuskaardi ebasportlasliku käitumise eest.

#### 3.2.5 APELLATSIOON

Kui hobune elimineeritakse võistluselt tema heaolu huvides, kas hobuste ülevaatusel või muul ajal mil võistlus toimub, siis sellise otsuse vastu ei saa apelleerida. Kui asjaosalistel on küsimusi, peab Peakohtunik tooma välja elimineerimise põhjuse.

### 3.3 OHTLIK SÕIT

#### OHTLIKU SÕIDU DEFINITSIOON

Sportlane, kes võistluse ajal tahtlikult või tulenevalt teadmatuses paneb ennast, oma hobust või kolmandaid osapooli rohkem ohtu, kui võistlusel osalemine seda nõuab, on käitunud ohtlikult ning talle võivad rakenduda sanktsioonid.

Sellised teod võivad olla näiteks:

- a) Kontrollimatu sõit (on selge, et hobune ei vasta ratsaniku juhtimisvõtetele);
- b) Takistuste hüppamine liiga kiiresti või liiga aeglaselt;
- c) Korduvalt liiga kaugelt ära hüppamine (hobune lükatakse hüppesse selgelt liiga vara, lisades liigselt tempot takistuse poole sõites);
- d) Korduvalt ollakse hüppel hobuse liikumisest ees või maas;
- e) Järjestikused ohtlikud hüpped;
- f) Tõsine reageerimisvõime puudulikkus hobusel või ratsanikul;
- g) Krossi jätkamine peale kolme selget tõrget, peale kukkumist või peale mõnda teist välja langemise põhjust;
- h) Pealtvaatajate ohustamine ükskõik millisel moel (näiteks rajapiirdest üle hüppamine);
- i) Takistuste hüppamine, mis ei kuulu võistlusraja sisse;
- j) Ametnike poolt antud juhiste mitte täitmine, pannes ohtu teise sportlase;
- k) Kurnatud hobusega krossil jätkamine.

Kõikidel võistluse ametnikel on kohustus ohtlikust sõidust teada anda Peakohtunikule, kes vajadusel reageerib juhtumile.

### 3.4 HOBUSE HALB KOHTLEMINE

#### HOBUSE HALVA KOHTLEMISE DEFINITSIOON

Hobuse halvaks kohtlemiseks loetakse teguviisi, mis põhjustab hobusele valu või põhjendamatu ebamugavust. Hobuse halvaks kohtlemiseks on, aga mitte ainult:

- a) Peksmine;
- b) Sõidu jätkamine kurnatud hobusega;
- c) Sõitmine selgelt lonkava hobusega;
- d) Liigne steki, suulise ja/või kannuste kasutamine;
- e) Hobuste veritsus liigse steki ja/või kannuste kasutamise järgselt.

Kõikidel võistluse ametnikel on kohustus hobuse halvast kohtlemisest teada anda Peakohtunikule, kes vajadusel reageerib juhtumile.

#### 3.4.1 STEKI KASUTAMINE

Liigset ja/või ebakorrektsset steki kasutamist loetakse hobuse halvaks kohtlemiseks ja iga juhtumi kohta teeb Peakohtunik otsuse, võttes arvesse järgmist:

- a) Stekki ei tohi kasutada sportlase emotsioonide maandamiseks;
- b) Stekki ei tohi kasutada peale võistluselt välja langemist;
- c) Stekki ei tohi kasutada peale viimase takistuse hüppamist rajal;
- d) Stekki ei tohi kasutada üle käe (näiteks paremas käes olevat steki ei tohi kasutada hobuse vasakul pool);
- e) Stekki ei tohi kasutada hobuse pea peal;
- f) Stekki ei tohi kasutada rohkem kui kaks korda järjest ühes situatsioonis;
- g) Stekki ei tohi kasutada liigselt takistuste vahel;
- h) Kui hobuse nahk on vigastatud, siis on alati stekki kasutatud liigselt.

### 3.4.2 VERI HOBUSEL

Kui hobusel ilmneb veri, siis tuleb igat juhtumit käsitleda eraldi. Mitte kõik juhud ei tähenda hobuse elimineerimist võistluselt.

**Koolisõit:** Kui hindekohtunikud märkavad verd hobusel soorituse ajal, siis peatab skeemi Peakohtunik hobuse kontrolliks. Kui skeemi Peakohtunik tuvastab hobusel värsket vere, siis tuleb ta elimineerida ja see otsus on lõplik. Kui veri ei ole värsket, siis võib hobune jätkata oma sooritust. Skeemi Peakohtunik teavitab juhtunust ka Peakohtunikku.

**Kross:** Kui veri hobusel on ratsaniku poolt põhjustatud, siis tuleb Peakohtunikul teha otsus iga juhtumi kohta eraldi.

Kui veri hobusel on värsket, võidakse lubada hobuse suu loputamist või puhtaks pühkimist ning kui veritsemine ei jätku, siis on võistluspaaril lubatud jätkata. Kui veritsemine jätkub, tuleb võistluspaar elimineerida.

**Takistussõit:** Kui hobustel on veri külgedel ja/või veritsevad nad suust, siis elimineeritakse nad võistluselt. Vähemtähtsamate juhtumite puhul, kus näiteks hobune on hammustanud keelde, võivad ametnikud lubada hobuse suu loputamist või puhtaks pühkimist ning võistlusel jätkamist. Kui veritsemine jätkub, tuleb võistluspaar elimineerida.

### 3.5 EESTI RATSASPORDI LIIDU HOIATUSKAART

Hoiatuskaart antakse välja kindlasti järgmistel puhkudel:

- a) Ratsanik jätkab krossil peale selget kolme tõrget, kukkumist või mõnel muul juhul väljalangemise põhjusel;
- b) Ohtlik sõit;
- c) Ratsanik ei läbi kontrolli meediku juures peale kukkumist;
- d) Ratsanik ei kannata turvakiivrit;
- e) Ratsanik lahkub võistluselt peale katkestamist, välja langemist või peatamist krossil nii, et tema hobune ei läbi veterinaari kontrolli;
- f) Kõik värskemad vereilmingud hobuse külgedel, mis on põhjustatud ratsaniku tegevusest;
- g) Kurnatud hobusega sõitmine;
- h) Kõik liigse steki kasutamise juhtumid;
- i) Hobuse halb kohtlemine.

Kõikides teistes olukordades otsustab sanktsiooni vajalikkuse Peakohtunik koostöös teiste võistluse ametnikega.

Enne Hoiatuskaardi välja andmist tuleb Peakohtunikul anda võistlejale võimalus enda teguviisi selgitada. Võistlejal on õigus saada selgitusi võistluse ametnikelt talle määratud Hoiatuskaardi kohta.

Kui võistlejat ei õnnestu võistluse toimumise ajal teavitada, et talle on määratud Hoiatuskaart, siis tuleb talle see info edastada meilitsi 7 päeva jooksul peale võistluse lõppu.

## PEATÜKK 4 RIIETUS JA VARUSTUS

### 4.1 RATSANIKU VARUSTUS

**Koolisõidus ja takistussõidus tuleb lähtuda nende alade määrustikest, kui käesolevas määrustikus ei ole sätestatud teisiti.**

#### 4.1.1 TURVAVARUSTUS

Ratsanikel on kohustuslik kanda turvakiivrit, kui nad ratsutavad võistluse alal.

Turvakiiver peab olema vastavuses ükskõik millise Euroopa Standardiga (EN). Kui ratsanik ei kanna turvakiivrit, määratakse talle ERL hoiatuskaart.

Turvavesti on kohustuslik kanda nii krossil kui ka krossi soojendusel, kui hüpatakse kinniseid krossitakistusi.

Turvavest peab olema vastavuses Euroopa Standardiga (EN / Beta level 3). Õhkvesti võib kasutada, aga ainult koos nõuetele vastava turvavestiga.

Ratsanikud võivad eemaldada turvakiivri ainult auhinnatseremoonial, kuid on soovituslik seda mitte teha.

#### 4.1.2 STEKK

**a)** Ratsastustreeningul ja hobuste ülevaatusel on lubatud kasutada stekki pikkusega kuni 120 cm.

**b)** Hüppetreeningul ja krossil on steki suurim lubatud pikkus 75 cm.

#### 4.1.3 KANNUSED

Koolisõidus ei ole kannused kohustuslikud.

Krossil on lubatud kannused vastavalt takistussõidu määrustikus sätestatule.

#### 4.1.4 VÕISTLUSVORMI NÕUDED

##### KOOLISÕIDUS

Kiiver: must või tumedat värvi.

Ratsapüksid: valged või valkjad.

Kaelaside või lips: valge või valkjas.

Ratsasaapad: musta või tumeda värviga.

Kindad: valged, valkjad või ratsakuuega samas toonis.

Frakk või lühike ratsakuub: ühevärviline. Triibulised või mitmevärvilised frakid ja ratsakuued ei ole lubatud.

Maitsekad ja tagasihoidlikud aktsendid on lubatud (kristallid, erinevat tooni krae või kant/iluliist).

CCN2\* ja CCN3\* tasemetel on lubatud frakk.

##### TAKISTUSSÕIDUS

Ratsapüksid: valged või helebeežid.

Kontsaga ratsasaapad.

Valge krae või kaelusega särk ja valge lips või kaelaside.

Kui ratsutatakse ilma pintsakuta, peavad särgil olema lühikesed või pikad varrukad. Pikkade varrukatega särgi varrukasuud peavad olema valged.

## KROSSIS

Krossis on ratsaniku võistlusvorm vaba. Kohustuslik on kanda nõuetekohast turvavarustust. Ratsasaabastel peab olema konts.

### 4.1.5 RATSANIKU JUUKSED

Krossis peavad ratsaniku juuksed olema korrektselt turvakiivri alla kinnitatud, pikk pats (ka punutud) ei ole lubatud.

## 4.2 HOBUSE VARUSTUS

Koolisõidus ja takistussõidus tuleb lähtuda nende alade määrustikest, kui käesolevas määrustikus ei ole sätestatud teisiti.

### 4.2.1 KOLMEVÕISTLUSE KOOLISÕIDU ERISUSED

Rinnarihm on lubatud. Hobuste kõrvade katted on lubatud ja need võivad olla heli summutavad. Oluline on, et kõrvade katted lubavad kõrvadel vabalt liikuda ja need ei kataks hobuse silmi.

Kõrvatropid ei ole lubatud. Kõrvade katted ei tohi oma kujult ja värvuselt olla silmatorkavad. Kõrvade katted ei tohi olla kinnitatud kapsli külge.

Putukakaitse (ninaõõrk) on lubatud.

Võltssaba kasutamine on lubatud, eeldusel, et sellel ei ole lisaraskust ega muud funktsiooni.

### 4.2.2 HOBUSE VARUSTUS KROSSIL

Kõik süsteemid, mis ei võimalda kukkumise korral kohest ja takistusteta ratsaniku eraldumist hobusest, ei ole lubatud.

**Kui krossil kasutatakse kaelarihma, siis peab see olema kinnitatud kas rinnarihma või sadula külge.**

Valjastusel on kohustuslik kurgualuse rihma olemasolu. Valjaste põserihmadele on keelatud lambanaha või muu lisamaterjali lisamine.

Hakamoor ilma suuliseta ei ole lubatud. Ühegi suulise peel ei tohi olla pikem kui 10 cm.

### 4.2.3 VARUSTUSE KONTROLL

Võistluse Korrapidaja jälgib soojendusel võistlejate ja hobuste varustust. Kui midagi ei vasta määrustikule, siis teatab korrapidaja sellest Peakohtunikule ning võistlejat võidakse starti mitte lubada.

Lõplik vastutus kanda määrustikele vastavat varustust on võistlejal endal.

## PEATÜKK 5 VÕISTLUSALAD JA NENDE REEGLID

### KOOLISÕIT

#### 5.1 KOOLISÕIDUMÄÄRUSTIK

Tuleb lähtuda kehtivast ERL määrustikust võttes arvesse siin määrustikus välja toodud erisused.

##### 5.1.1 SKEEMIDE ARV ÜHES PÄEVAS

Ühel koolisõidukohtunikul ei ole päevas lubatud hinnata rohkem kui 50 starti. Kokkuleppel Peakohtuniku ja koolisõidukohtunikega, võib nimetatud arvu suurendada kuni 55-ni.

##### 5.1.2 KOHTUNIKE ARV JA PAIGUTUS

Kõikides võistlusklassides, mis toimuvad tasemel CCN100 või madalamal, on koolisõidus nõutud vähemalt üks kohtunik. **Tiitlivõistlusel peab hindamisel olema kaks kohtunikku. Tugev soovitus on kasutada kolme.**

Skeemi Peakohtunik paikneb alati C tähes. Kahe kohtuniku puhul peab teine kohtunik paiknema E või B tähes ning kolme kohtuniku puhul peab kolmas kohtunik paiknema peakohtuniku kõrval M või H tähes.

Kolme kohtuniku puhul on võimalikud paigutused kas C, H ja B või C, M ja E. Konkreetsetes tähes kohtuniku asukoht väljaku suhtes on reguleeritud ERL Koolisõidumäärustikuga.

##### 5.1.3 STEKK

Kolmevõistluse koolisõidus ei ole stekk lubatud.

##### 5.1.4 SKEEMI TULEMUS

Iga kohtuniku hinded korrutatakse vastavate koefitsientidega, liidetakse ning lahutatakse miinuspunktid vigade eest. Saadud punktisummaga arvutatakse tulemuse protsent võimalikust maksimaalsest skeemi punktisummast, ümardades selle kahe kohani pärast koma. Kahe ja enama kohtuniku korral arvutatakse lisaks kohtunike keskmine punktisumma ning protsent maksimumist nagu eelpool toodud. Võistleja protsentuaalne tulemuste isendatakse karistuspunktideks, lahutades selle 100-st ning ümardades saadud vahe ühe komakohani.

Ümardamisel lähtutakse printsiipest, et 5-9 ümardatakse üles ning 1-4 allapoole.

Koolisõidu vigade hindamine:

Kumulatiivsed vead	
I viga	Miinus kaks punkti
II viga	Miinus neli punkti
III viga	Elimineerimine
<b>Mittekumulatiivsed vead</b>	Miinus kaks punkti vea kohta

**Märkus:** Kolmevõistluse koolisõidu vigade arvestus ei järgi koolisõidumäärustikku, vaid püsib muutumatuna aastast 2015.

## TAKISTUSSÕIT

### 5.2 TAKISTUSSÕIDUMÄÄRUSTIK

Tuleb lähtuda kehtivast ERL määrustikust võttes arvesse siin määrustikus välja toodud erisused.

#### 5.2.1 TAKISTUSSÕIT

Eesmärgiks ei ole välja selgitada parim takistussõidu sooritus, vaid tõestada, et võistlejad on hästi treenitud takistussõiduks.

#### 5.2.2 TAKISTUSE TÜÜBID

Kõik takistussõidu takistuste tüübid on täpselt määratletud vastavalt takistussõidu määrustikule. Lubatud on kasutada veekraavi koos lattidega.

#### 5.2.3 SÜSTEEM

Kolmevõistluse avatud klassi takistussõidus võistlejad ponid hobustega võrdsetel alustel ning neile süsteemide vahesid ei muudeta.

### 5.2.4 VEAD TAKISTUSTEL

VIGA	TULEMUS
Takistuse mahaajamine	4 karistuspunkti
Esimene tõrge või volt	4 karistuspunkti
Teine tõrge või volt	Elimineerimine
Ratsaniku või hobuse kukkumine	Elimineerimine

Kui võistluspaar saab parkuuris takistustel 20 ja enam karistuspunkti, siis ta krossile ei pääse ja on võistluselt automaatselt elimineeritud.

#### 5.2.5 AJAVEAD

VIGA	TULEMUS
Normiaja ületamine	0,4 karistuspunkti iga ületatud sekundi eest
Ajalimiidi ületamine	Elimineerimine

## KROSS

### 5.3 KROSSI TOIMUMISE PÕHIMÕTTED

#### 5.3.1 STARDIPROTSEDUUR

Sportlased peavad alluma starteri kontrollile ja ei tohi krossile startida enne, kui neile antakse stardimärguanne.

Iga sportlane on vastutav oma valmisoleku eest startida ettenähtud ajal.



### 5.3.2 STARDIBOKS

Selleks, et startimise protseduur oleks lihtsam ja selgem, on kohustuslik kasutada stardiboksi - umbes 5x5 m suurune piiratud ala, mille esimese takistuse poolne külg on avatud. Samuti võivad hobuste sisenemiseks olla avatud stardiboksi tagumised nurgad.

Abiline võib hobuse saata stardiboksi ja teda seal kinni hoida, kuni võistluspaarile antakse stardimärguanne. Sellest hetkest alates loetakse võistluspaar startinuks ja neid ei tohi rohkem abistada.

### 5.3.3 NORMIAEG / AJALIMIIT

Krossiraja pikkuse ja ettenähtud tempo põhjal arvutatakse normiaeg.

Võistleja, kes ületab normiaega, saab ületatud aja eest karistuspunkte kuni ajalimiidi täitumiseni. Tasemetel CCN90 ja madalamal kaasnevad karistuspunktid ka raja liiga kiire läbimise eest.

Ajalimiit on kahekordne normiaeg.

### 5.3.4 AJAVÕTT

Iga võistleja raja läbimisel võetakse aega alates stardimärguande andmisest kuni finišiliini ületamiseni. Juhul kui sportlane ületab stardiliini enne stardimärguannet, läheb aeg käima hetkel, mil sportlane ületab stardiliini.

### 5.3.5 EKSIMINE RAJAL

Kõik kohustuslikud lipud ja takistused krossil tuleb läbida ja ületada vastavalt ette antud rajaplaanile. Juba hüpatud takistust ei ole lubatud uuesti hüpata, välja arvatud süsteemide puhul. Vt punkti 5.12.2.3.

### 5.3.6 HOBUSE SELJAST MAHA TULEMINE

Ratsanik võib krossirajal olles hobuse seljast maha tulla ainult selleks, et oma hobust või tema varustust kontrollida.

### 5.3.7 LAHKUMINE RAJALT PEALE VÄLJALANGEMIST

Kui ratsanik langeb välja, siis peab ta krossilt lahkuma koheselt ja tal ei ole lubatud jätkata. Krossilt tuleb lahkuda sammus, kas seljas või käekõrval.

## 5.4 RAJAD

### 5.4.1 RAJA TÄHISTUS

Stardi- ja finišiliinid, kohustuslikud punktid ning takistused peavad olema tähistatud punaste ja valgete lippudega. Punane lipp peab jääma alati sportlase paremale käele ning valge lipp vasakule.

### 5.4.2 NUMBRID JA TÄHED

Igal krossitakistusel on oma järjekorranumber. Süsteemide puhul märgistatakse iga takistus veel lisaks tähega. Ka igal kohustuslikul punktil peab olema number.

### 5.4.3 FINIŠILIIN

Finišiliin peab olema krossi viimasest takistusest 20 kuni 50 m kaugusel.

### 5.4.5 RAJAPLAAN

Igal võistlejal peab olema ligipääs krossiraja plaanile.

Raja plaanil peab olema näidatud:

- a) Stardi ja finiši asukoht
- b) Takistuste ja kohustuslike punktide arv
- c) Krossi distants
- d) Normiaeg ja ajalimiit

## 5.5 KROSSITAKISTUSED

### 5.5.1 TAKISTUSE TÜÜBID

Krossitakistused peavad olema maa külge kinnitatud ja selge kuju ning välimusega. Kui kasutatakse looduslikke takistusi, siis tuleb kindel olla, et need on samas seisukorras kõigi võistlejate jaoks.

Teisaldatavad takistused tuleb maa külge kinnitada nii, et need ei liigu hobuse puute tagajärjel.

### 5.6 TAKISTUSE KONSTRUKTSIOON

Kui on tõenäoline, et kukkumise korral võib hobune jääda takistusse kinni või ennast vigastada, siis peab see takistus olema ehitatud nii, et hobust on võimalik kiirelt vabastada. Seejuures peab takistus jääma kinniseks.

### 5.6.1 HEKK

Takistuse kammitavad osad peavad olema painduvast materjalist. Takistus peab olema ehitatud selliselt, et kui hobune ületab puhtalt takistuse kinnise osa, siis hekki kammides ta ennast ei vigasta.

### 5.6.2 TURVASÜSTEEMIGA TAKISTUS

Takistustel on lubatud kasutada purunevaid tehnoloogiaid (turvasüsteemiga takistused). Eestis toimuval kolmevõistlusel on lubatud kasutada MIM klambreid.

### 5.6.3 VEETAKISTUS

Kõikide veetakistuste põhi peab olema kandev ja ühtlane. Veetakistus on kohustuslik krossi osa alates tasemest CCN100.

### 5.6.4 TAKISTUSE KALLE JA ÜMAR ESISERV

Laiustakistus (kaasaarvatud nurk), ei tohi olla püstise või vertikaalse esiservaga. Takistuse esimese poole ülemine serv peab olema ümar või piisava kalde all. Kõik teised takistused, kaasa arvatud väravad ja takistused, mille ehitamiseks on kasutatud kandilist/saetud materjali, ei tohi olla teravate või kandiliste servadega. Hekiga takistusi ei piirata, aga heki kõrgus peab sellisel juhul olema vähemalt 20 cm takistuse kinnisest osast.

### 5.6.5 MAALATT JA SELLE ALTERNATIIV

Kõikidel tasemetel tuleb krossitakistustel kasutada hobusele selge äratõukekoha näitamiseks kas fikseeritud maalatti või mõnd muud alternatiivi (hele saepuru, liiv, multš vms.).

## 5.7 TAKISTUSE MÕÕDUD

Takistuse mõõdud peavad vastama antud tasemel lubatule.

### 5.7.1 TAKISTUSE KINNINE OSA

Takistuse kinnine osa ei tohi üheski suunas võimaldada hüppamist suuremate mõõtudega takistust, kui antud tasemele kohane.

### 5.7.2 VEETAKISTUS

Vee sügavus ei tohi olla üle 35 cm.

Veest välja banketti hüpates, ei tohi järgmine takistus olla lähemal kui kaks fuleed. Vette hüpates, ei tohi järgmine takistus asuda lähemal kui kolm fuleed.

Veest allahüpe vette on keelatud kombinatsioon kõigil tasemetel.

### 5.7.3 KÕRGUSETA TAKISTUS

Kõrguseta takistused (kuivad või veega täidetud kraavid) on lubatud, kuid mistahes sellise takistuse osa ei või olla kõrgem kui 50 cm ja seda peab arvestama ka takistuse laiuse mõõtmisel.

## 5.8 TAKISTUSE MÕÕTMINE

### 5.8.1 KÕRGUS

Takistuse kõrgust mõõdetakse äratõukekohast.

## 5.8.2 LAIUS

Avatud takistuse (okser või kraav) laiust mõõdetakse takistuse esimesest servast tagumiseni, arvestades hobuse eeldatavat hüppetrajektoori.

Kinnise takistuse laiust mõõdetakse takistuse esimese serva kõrgeimast punktist takistuse tagumise serva kõrgeima punktini.

### 5.8.3 ALLAHÜPE

Allahüpet mõõdetakse takistuse maandumise poole pealt kõige kõrgemast punktist maandumiskohani.

### 5.8.4 LOODUSLIK TAKISTUS

Kui takistuse kõrgust ei ole võimalik selgelt määratleda (looduslikud hekid), siis mõõdetakse takistuse kõrgust takistuse kinnise osani, millest hobusel ei ole võimalik läbi hüpata.

## 5.9 MITME ELEMENDIGA TAKISTUS JA ALTERNATIIV

### 5.9.1 MITME ELEMENDIGA TAKISTUS

Kui ühel takistusel on mitu elementi, siis tuleb need markeerida sama numbri ja järjestikku tähtedega (A, B, C jne). Kui mitu takistust asetsevad nii, et peale esimese takistuse hüppamist tehtud tõrke korral ei ole uut katset võimalik teha ilma eelnevat takistust hüppamata, siis loetakse seda mitme elemendiga takistuseks ja neid takistusi ei saa eraldi numbritega tähistada.

### 5.9.2 MUSTA LIPUGA ALTERNATIIV

Takistus ja selle alternatiiv tuleb märgistada sama numbri ja tähtede kombinatsiooniga. Takistuse ja selle alternatiivi kõik lipud tuleb märgistada musta triibuga.

### 5.9.3 HÜPETE ARV KROSSIL

Hüpete arv krossil peab jääma näidatud piiridesse, vt Lisa 5.

Kõikidesse klassidesse kõigil tasemetel on võimalik lisada maksimaalselt kaks täiendavat takistust, mida ei loeta hüpete koguarvu hulka järgmistel tingimustel:

- a) kaks astet, mis on osa süsteemist/omavahel seotud takistustest - läheb arvesse ühe hüppena. Näiteks vajunud tee (*sunken road*), mille puhul arvestati tavapärast neli hüpet (tara enne, aste alla, aste üles, tara pärast). Selline takistus läheb nüüd arvesse kolme hüppena;
- b) kolm sammu üles või alla - läheb arvesse kahe hüppena;
- c) kraav kui kombinatsiooni osa (*coffin*) ei lähe arvesse hüppena.

Kõik sellised astmed ja kraavid peavad olema märgistatud tavapärasel moel lippude ja numbritega ning neid hinnatakse samamoodi nagu kõiki ülejäänud rajal asuvaid takistusi.

Peakohtunik ja rajameister peavad enne võistlust kokku leppima, kui paljud sellised hüpped, kui üldse, on konkreetse võistluse jaoks sobivad, võttes arvesse maastiku olemust ning raja tasakaalu, voolu ja intensiivsust.

### 5.10 TULEMUSED

#### 5.10.1 VEAD KROSSITAKISTUSEL

VIGA	TULEMUS
Esimene tõrge	20 karistuspunkti
Teine tõrge samal takistusel	40 karistuspunkti
Kolmas tõrge krossil	Elimineerimine
Ratsaniku või hobuse kukkumine krossil	Elimineerimine
Turvasüsteemiga takistuse maha ajamine nii, et takistuse mõõtmed muutuvad	11 karistuspunkti
Ohtlik sõit	25 karistuspunkti
Takistuse hüppamine väljaspool lippu	15 karistuspunkti

**Tõendid:** Ainult korraldaja poolset ametlikku videomaterjali on lubatud kasutada tulemuste määramiseks.

#### 5.10.2 AJAVEAD

VIGA	TULEMUS
Normiaja ületamine	0,4 karistuspunkti iga ületatud sekundi eest
Ajalimiidi ületamine	Elimineerimine
Liiga kiire sõit	0,4 karistuspunkti sekundi eest

**Märkus:** Tasemel CCN90 ja madalamal ei ole lubatud krossi läbida normiajast enam kui 20 sekundit kiiremini. Iga sellest kiiremini sõidetud sekund toob kaasa 0,4 karistuspunkti. Kui võistleja võtab hobuse peale viimast takistust sammule, ristab oma jälgi või peatub, siis järgneb sellele võistluselt elimineerimine.

## 5.11 LISAPÕHJUS ELIMINEERIMISEKS

### 5.11.1 KINDEL ELIMINEERIMINE

Elimineerimine peab toimuma järgmistel juhtudel:

- a) Võisteldakse ebakorrekse varustusega;
- b) Takistuse või kohustusliku punkti vahele jätmine;
- c) Takistuse hüppamine vales järjekorras või valelt poolt;
- d) Juba hüpatud takistuse uuesti hüppamine (välja arvatud süsteemid).

### 5.11.2 VÕIMALIK ELIMINEERIMINE

Sõltuvalt igast juhtumist eraldi, võib elimineerida järgmistel juhtudel:

- a) Ohtlik sõit;
- b) Hobuse halb kohtlemine;
- c) Tahtlik startimine enne stardimärguannet;
- d) Takistuse hüppamine või selle hüppamise proovimine ilma turvakiivrita või lahtise kinnitusega turvakiivriga;
- e) Ametnike poolt antud peatumismärguande eiramine;
- f) Kõrvaline abi.

## 5.12 VEAD TAKISTUSEL

Järgnevalt kirjeldatud vead takistusel (tõrked ja voldid) toovad kaasa karistuspunkte või elimineerimise, välja arvatud juhul, kui neid ei ole tehtud seoses rajal märgistatud takistusega.

Kui hüpatakse alternatiive, siis võistleja peab ületama ainult ühe variandi. Trajektoore on lubatud vahetada seni, kuni takistusi ületatakse õiges järjekorras.

## 5.12.1 TÕRGE

### 5.12.1.1 KÕRGUSEGA TAKISTUS

Kui takistuse kõrgus on üle 30 cm, siis loetakse tõrkeks seda, kui hobune jääb takistuse ette seisma.

### 5.12.1.2 KÕRGUSETA TAKISTUS

Kõikide teiste takistuste puhul, mis jäävad alla 30 cm, ei loeta tõrkeks hobuse hetkelist seisma jäämist, millele järgneb koheselt hüpe. Kui on aga selge, et hobune jäi seisma, siis loetakse see tõrkeks.

Hobusel on lubatud astuda kõrvale, kuid kui hobune astub tagasi, siis loetakse see tõrkeks.

### 5.12.1.3 KORDUV TÕRGE

Kui uuel katsel takistuse ületamine ei õnnestu või kui hobust suunatakse takistuse poole peale tagasi astumist ja hobune jääb seisma või astub uuesti tagasi, siis loetakse see teiseks tõrkeks.

### 5.12.1.4 TAKISTUSE HÜPPAMINE VÄLJASPOOL LIPPU

**a) Puhas (0 karistuspunkti):** Hobune on takistuse ületanud puhtalt, kui tema pea, kael ja mõlemad õlad ületavad takistuse lippude esialgse asukoha vahelt. Kui lipp on paigast ära läinud, siis hobuse tagumised jalad peavad hüppama takistuse kinnise osa kõrguselt.

**b) Takistuse hüppamine väljaspool lippu (15 karistuspunkti):** Takistus loetakse hüpatuks väljaspool lippu, kui hobuse õlg ei lähe lippude esialgse asukoha

vahelt läbi. Seejuures hobuse pea ja kael peavad lippude vahelt läbi minema. Kui lipp on paigast ära läinud, siis hobuse tagumised jalad peavad hüppama takistuse kinnise osa kõrguselt.

**c) Tõrge (20 karistuspunkti):** Kui hobune väldib takistuse hüppamist nii, et tema pea, kael ja kumbki õlg ei lähe lippude esialgse asukoha vahelt läbi, siis loetakse seda tõrkeks. Kui võistleja jätkab rajal, siis toob see kaasa elimineerimise.

#### 5.12.1.5 PENEROLL

Kui takistuse elementide vahel on vähem kui 5 meetrit, siis nimetatakse seda penerolliks. Kui hobune on puhtalt ületanud esimese elemendi, siis on ta automaatselt proovinud hüpata ka järgmist elementi. Seetõttu ei saa siin võistleja oma meelt muuta alternatiivi kasuks peale esimese elemendi hüppamist, ilma, et sellega kaasneks 20 karistuspunkti tõrke eest.

#### 5.12.2 VOLT

##### 5.12.2.1 ERALDI NUMBRIGA TAKISTUS

Eraldi nummerdatud takistuse vahel on võistlejal lubatud teha volti või ristata oma jälgi, kui ta ei ole hobust järgmisele takistusele suunanud.

##### 5.12.2.2 MITME ELEMENDIGA TAKISTUS

Kui takistus koosneb mitmest elemendist (A, B, C jne), siis peale esimese elemendi hüppamist ja enne viimase

elemendi hüppamist saab võistleja 20 karistuspunkti tõrke eest kui ta:

- a) Möödub järgmisena hüpatavast elemendist.
- b) Ristab oma jälgi elementide vahel.
- c) Teeb voldi ümber juba hüpatud elemendi.

**Vaata ka graafilisi näiteid Lisa 10.**

#### 5.12.2.3 TAKISTUSE UUESTI HÜPPAMINE

Kui võistleja proovib peale esimest tõrget takistust uuesti ületada, siis on lubatud teha volt hüppe ettevalmistamiseks.

Kui takistus koosneb mitmest elemendist, siis on lubatud juba hüpatud elementide uuesti hüppamine, kuid võistleja sooritust hinnatakse siin samadel alustel nagu esimesel katsel.

Kui takistuse uuesti hüppamiseks on vajalik lippude vahelt läbi minemine vastassuunas, siis see on lubatud.

#### 5.12.3 KUKKUMINE

##### 5.12.3.1 SPORTLANE

Sportlane loetakse kukkunuks, kui ta on oma hobusest eraldunud sellisel viisil, et jätkamiseks peab ta uuesti hobuse selga ronima.

##### 5.12.3.2 HOBUNE

Hobune loetakse kukkunuks, kui tema õlg ja külg puudutavad maapinda või takistust ja kui hobune on jäänud takistusse kinni nii, et ta ise sealt enam vabaks ei saa.

## PEATÜKK 6 ÜLDISED VÕISTLUSE REEGLID

### 6.1 PAREMUSJÄRJESTUSE VÄLJASELGITAMINE

#### 6.1.1 KOOLISÕIT

Koolisõidu tulemused protokollitakse, arvutatakse ja teisendatakse karistuspunktideks vastavalt punktis 5.1.4 toodule. Tulemused avalikustatakse pärast koolisõidu lõppu ja arvestatakse lõpliku paremusjärjestuse juures.

#### 6.1.2 TAKISTUSSÕIT

Kõik takistustel ja ületatud aja eest saadud karistuspunktid protokollitakse ning tulemuse saamiseks liidetakse. Tulemused avalikustatakse pärast takistussõidu lõppu ja arvestatakse lõpliku paremusjärjestuse juures.

#### 6.1.3 KROSS

Kõik takistustel ja aja eest saadud karistuspunktid protokollitakse ning tulemuse saamiseks liidetakse. Tulemused avalikustatakse pärast krossi lõppu ja arvestatakse lõpliku paremusjärjestuse juures.

#### 6.1.4 VÕISTLUSELT VÄLJA LANGEMINE

Ühelt võistlusosalalt välja langemine toob automaatselt kaasa välja langemise kogu võistlusest.

### 6.1.5 LÕPLIK PAREMUSJÄRJESTUS

Võitjaks on võistleja, kellel on kolme ala lõikes kõige väiksem karistuspunktide summa.

#### 6.1.6 VÕRDNE TULEMUS

Kui kaks või enam võistlejat lõpetavad võistluse sama karistuspunktide summaga, siis annab paremuse:

- a) Krossil parem tulemus arvestades karistuspunkte takistustel ja aja eest;
- b) Kui võistlejad jagavad endiselt kohti, siis loeb parem koolisõidutulemus;
- c) Kui võistlejad jagavad endiselt kohti, siis loeb krossi normiajale lähemale sõidetud aeg;
- d) Kui võistlejad jagavad endiselt kohti, siis loeb parem takistussõidu tulemus arvestades saadud karistuspunkte takistustel ja aja eest;
- e) Kui võistlejad jagavad endiselt kohti, siis loeb takistussõidus kiirem aeg;
- f) Kui võistlejad jagavad endiselt kohti, siis loeb koolisõidus üldmulje kõrgem hinne;
- g) Kui võistlejad jäävad endiselt kohti jagama, siis jääb see nii ka lõpp-protokollis.

#### 6.1.7 DISKVALIFITSEERIMINE

Diskvalifitseerimine tähendab, et võistlejal, hobusel (hobustel) ja/või võistluspaaril ei ole lubatud osa võtta toimuvast võistlusosalast või tervest võistlusest. Diskvalifitseerimine võib olla ka tagasiulatuv.

Kolmevõistlusel otsustab diskvalifitseerimise Peakohtunik järgmistel juhtudel:

- a) Kõige tõsisemad hobuse halva kohtlemise juhtumid;
- b) Kõige tõsisemad sportlaste ebakorrekse käitumise juhtumid.

Kolmevõistluselt diskvalifitseerimine toimub tagasiulatuvalt kui selgub, et võistleja ja/või hobune ei olnud täitnud võistlusel osalemiseks vajalikke tingimusi.

## 6.2 STARDIJÄRJEKORD

### 6.2.1 KOOLISÕIT

Koolisõidu stardijärjekord loositakse.

### 6.2.2 TAKISTUSSÕIT JA KROSS

Mõlema võistlusala puhul on korraldaja otsustada, kas võistlejad stardivad vastavalt koolisõidu stardijärjekorrale või toimub startimine pööratud paremusjärjestuses.

### 6.2.3 SPORTLANE MITME HOBUSEGA

Mitme hobusega sportlane ei saa vahetada oma hobuste järjestust, kuid võib krossil ja takistussõidus kokkuleppel Peakohtuniku startida teistel aegadel, kui esialgses stardijärjekorras.

Sportlane võib tiitlivõistluse arvestuses startida ainult ühel hobusel. Mitmel hobusel startides peab sportlane hiljemalt 1 tund enne koolisõidu algust teatama

sekretariaati selle hobuse nime, kellega ta stardib tiitlivõistluse arvestuses. Sellel hobusel peab sportlane startima võistluslal esimesena.

## 6.3 STARDIAEG

### 6.3.1 KOOLISÕIT

Stardijärjekord avalikustatakse hiljemalt võistlusele eelneva päeval, kusjuures selles peab olema näidatud:

- a) iga võistleja individuaalne stardiaeg;
- b) või kui võistlejad on jagatud gruppidesse, siis iga grupi esimese võistleja stardiaeg.

Enne avalikustamist peab selle üle vaatama ja heaks kiitma Peakohtunik.

### 6.3.2 TAKISTUSSÕIT

Stardijärjekord iga klassi alguse kellaajaga peab olema võistlejatele avalikustatud vähemalt tund aega enne takistussõitu.

Kui takistussõit toimub koheselt peale koolisõitu või paralleelselt koolisõiduga, siis eraldi stardijärjekord ei ole vajalik.

### 6.3.3 KROSS

Stardijärjekord iga klassi võistleja stardiajaga peab olema võistlejatele avalikustatud vähemalt tund aega enne krossi algust. Enne avalikustamist peab selle üle vaatama ja heaks kiitma Peakohtunik.



## 6.4 TREENING JA SOJENDUS

### 6.4.1 PIIRANGUD HOBUSTE TREENIMISEL

Võistluspaigas ei ole lubatud hobust treenida kellelgi peale võistleja enda. Selle vastu eksides võidakse ratsanik ja hobune võistluselt elimineerida.

### 6.4.2 HOBUSE KERGE LIIGUTAMINE SADULAS

Võistleja abilisel ei ole õigust hobust treenida, kuid kerge hobuse liigutamine pika ratsmega on lubatud. Abilisel on lubatud ka hobust kordetada.

### 6.4.3 KEELATUD ALA

Riskides võistluselt elimineerimisega, ei ole võistlejal lubatud ratsutada krossitakistuste läheduses või koolisõidu ja takistussõidu väljakutel, kui ei ole Peakohtuniku poolt välja kuulutatud teisiti.

### 6.4.4 SOJENDUSVÄLJAK

Igal võistlusosal peab olema soojendusväljak, mis võimaldab hobust ette valmistada vastavalt toimuva ala eripäradele.

### 6.4.5 KOOLISÕIT

On soovituslik, et koolisõidu soojendusväljak oleks vähemalt mõõtmega 60x20 m. Hea oleks, kui korraldajal oleks võimalik soojendusväljakule maha märkida võistlusväljaku mõõtmega sarnane ala.

### 6.4.6 KROSS

Krossi soojendusel peab olema vähemalt kaks kinnist takistust, millele võib lisada ka takistussõidu takistusi, mis kõik on tähistatud valge ja punase lipuga.

### 6.4.7 TAKISTUSSÕIT

Takistussõidu soojendusel peab olema vähemalt kaks mahaatavat takistust, mis on tähistatud valge ja punase lipuga.

## 6.5 KOOLISÕIDU VÄLJAKUGA TUTVUMINE

### 6.5.1 KOOLISÕIDU VÄLJAKUGA TUTVUMINE

Kui võistluse korraldaja seda võimaldab, siis on kokkuleppel Korrapidaja ja Peakohtunikuga võimalik sportlastel tutvuda koolisõidu võistlusväljakuga. Tutvuda võib väljakuga kas hobused käekõrval või sadulas sammu kõndides ümber suletud aia.

Kui koolisõit toimub liivaväljakul, on põhjendatud ka treenimise lubamine nii aia sees kui väljas.

### 6.5.2 KORRAPIDAMINE

Koolisõidu väljakuga tutvumisel ja kokkulepitud treeningaegadel viibib kohal ka võistluse Korrapidaja.

## 6.6 PÄÄS VÕISTLUSVÄLJAKULE

### 6.6.1 KOOLISÕIDUVÄLJAK

Ratsanikud võivad koolisõiduväljakule hobuse seljas siseneda ainult oma võistlussoorituse ajaks. Selle vastu eksides võidakse nad elimineerida. Võistlejad võivad jalgsi siseneda võistlusväljakule enne võistluse algust või pauside ajal.

Kolmevõistluse koolisõidus ei ole koolisõiduväljaku sulgemine kohustuslik.

### 6.6.2 KROSSIRADA

Krossirajaga on keelatud tutvuda enne, kui rada on Peakohtuniku poolt avatuks kuulutatud. Selle vastu eksimine võib võistlejale kaasa tuua võistluselt elimineerimise.

#### 6.6.2.1 KROSSIRAJA AVAMINE

Krossirada avatakse tutvumiseks vähemalt krossile eelneval päeval. Kui korraldaja ei ole otsustanud teisiti, siis võib krossirajaga tutvuda ainult jalgsi.

#### 6.6.2.2 LIPUD JA NUMBRID

Kõik takistused, lipud ja numbrid peavad olema paigas hetkeks, kui rada avatakse tutvumiseks. Võistlejad ei või nende asukohta muuta riskides võistluselt elimineerimisega.

## 6.6.3 TAKISTUSSÕIDU RADA

Takistussõidu rada avatakse võistlejatele vähemalt 15 minutit enne võistlusala algust. Takistussõidu raja kuulutab võistlejatele avatuks Peakohtunik.

Võistlejad võivad rajaga tutvuda jalgsi alates raja avamisest kuni esimese võistleja stardini.

Võistlejatel on keelatud siseneda võistlusväljakule jalgsi peale võistlusala algust, välja arvatud kui koolisõit ja takistussõit toimuvad paralleelselt.

## 6.7 SEISAKUD JA MUUDATUSED

### 6.7.1 SEISAKUD

Ajakavas võivad tekkida seisakud ohtlike olude tõttu. Kui see on vajalik, siis võib võistlusala peatada või lükata alguse edasi.

Sellise otsuse võtab vastu Peakohtunik konsulteerides võistluse teiste ametnikega. Kui võistlus peatatakse, siis tuleb sellega jätkata esimesel võimalusel. Kõiki võistlejaid, keda seisak puudutab, tuleb ette hoiatada ja teavitada, kui on teada võistluse jätkumise aeg.

### 6.7.2 MUUDATUSED

Kui rajad on tutvumiseks avatud, siis muudatusi võib sisse viia ainult äärmisel vajadusel, kokkuleppel Peakohtunikuga. Kui krossil on esimene võistleja startinud, tohib muudatusi sisse viia ainult äärmuslike olude (tugev vihm või kuum ilm) tõttu, mis muudavad

võistluse ebaausaks või ohtlikuks.

## 6.8 KÕRVALINE ABI

Igasugune kolmandate isikute tegevus, mis abistab soorituse käigus ratsanikku või hobust, ei ole lubatud.

### 6.8.1 ERISUSED

**a)** Krossil võib ratsanikule ulatada tema steki, turvakiivri või prillid nii, et ratsanik ei tule hobuse seljast maha.

**b)** Ratsanik võib paluda peale krossil ebaõnnestunud hüpet mahaatunud lipu tagasi tõstmist.

### 6.8.2 SIDEVAHENDID / KAAMERAD

Igasuguste sidevahendite kasutamine võistlussoorituste ajal on keelatud.

Kiivri külge kinnitatud kaamerad on lubatud ainult juhul, kui selleks on Peakohtunikult küsitud eraldi luba.

## PEATÜKK 7 KOLMEVÕISTLUSE AMETNIKUD

Kõik võistluse ametnikud esindavad ERLi ja selle väärtusi. Ametnikud peavad olema erapooletud, viisakad ja tundma hästi ERLi määrustikke.

Iga võistluse jaoks teeb korraldaja kokkulepped ametnike positsioonide täitmiseks.

Ametnike töö võistlusel algab tund aega enne esimest koolisõidu starti ja lõpeb 30 minutit peale lõplike tulemuste väljakuulutamist.

### 7.1 PEAKOHTUNIK

**Eestis toimuvatel rahvuslikel võistlustel täidab Peakohtunik ka Tehnilise Delegaadi ülesandeid.**

#### 7.1.1 PEAKOHTUNIKU ÜLESANDED

Peakohtunik on ainuisikuliselt vastutav võistlusel vastu võetavate otsuste eest ning kõikide võistluse ajal esile kerkivate probleemide lahendamise eest.

Peakohtunik seob võistluse ühtseks tervikuks, liites oma laialdaste teadmistega nii koolisõidu, takistussõidu kui ka krossi ühtseks tervikuks.

Kõikide otsuste langetamisel jääb viimane sõna Peakohtunikule, kuid ta peab seda tegema oma pädevuse piires, võttes arvesse teiste ametnike (Veterinaar, Meedik, Koolisõidu- ja Takistussõidu Kohtunik) soovitusi.

Peakohtunikul on ainsa ametnikuna kohustus ja õigus igal ajal, mil võistlus toimub, elimineerida võistluselt iga hobune, kes lonkab, on haige või kurnatud ning iga ratsanik, kes ei ole võimeline võistlust jätkama.

Vajadusel juhendab ja abistab Peakohtunik kõiki võistluse ametnikke ja vabatahtlikke nende töös.

#### 7.1.1.1 VÕISTLUSVÄLJAKUD JA RAJAD

Kõigile kolmele võistlusalale eelnevalt kontrollib Peakohtunik üle võistlusväljakud ja rajad.

#### 7.1.1.2 KOOLISÕIT

Peakohtunik määrab koolisõidukohtunike paigutuse ning kontrollib nende varustatust vajalike töövahenditega. Samuti kontrollib Peakohtunik üle väljaku mõõtmed ja tähtede asukohad.

#### 7.1.1.3 TAKISTUSSÕIT

Takistussõidus kontrollib Peakohtunik üle väljakud (mõõdud, ohutus, kvaliteet jne), parkuuride vastavuse määrustikele ja võistlusklasside tasemetele.

#### 7.1.1.4 KROSS

Peakohtunik vaatab krossiraja üle koos Rajameistriga soovituslikult vähemalt üks nädal enne võistluse toimumist, et vajadusel oleks võimalik muudatusi teha.

Peakohtunik kontrollib krossiraja vastavust käesolevale määrustikule (takistuste mõõdud, ohutus, krossi distants jne).

Peakohtunik vastutab töökorralduse eest krossi toimumise ajal. Peakohtunik peab veenduma, et kõikide takistuste ületamist on võimalik ausalt hinnata ning ajavõtt toimub kõikidele võistlejatele samadel alustel. Peakohtunik juhendab vastavalt takistuste kohtunikke nende töös.

#### 7.1.1.5 HOBUSTE ÜLEVAATUS

Kui võistlusel toimub hobuste ülevaatus, siis selle toimumise ajal peavad kohal olema nii Peakohtunik kui ka Veterinaar, kes vajadusel teevad otsuse hobuse jätkamise kohta võistlusel.

#### 7.1.1.6 HOBUSE HALB KOHTLEMINE JA/VÕI OHTLIK RATSUTAMINE

Peakohtunikul on õigus peatada ja elimineerida krossil võistleja, kes ratsutab ohtlikult, sõidab kurnatud ja/või selgelt lonkava hobusega või kasutab liigselt stekki ja/või kannuseid.

Vajadusel rakendab Peakohtunik ERL hoiatuskaarti.

### 7.1.1.7 VÕISTLUSE TULEMUSED

Peakohtunik kontrollib ja kinnitab oma allkirjaga võistluse lõplikud tulemused.

### 7.1.1.8 PEAKOHTUNIKU RAPORT

Ametnik peab esitama ERL-ile Peakohtuniku raporti 2 tööpäeva jooksul peale võistluse lõppu.

## 7.2 KOOLISÕIDUKOHTUNIK

Kolmevõistluse koolisõitu võivad hinnata kõik ERLi koolisõidukohtunike nimekirjas olevad kohtunikud, kaasa arvatud kohtuniku kandidaadi kategooriaga kohtunikud.

### 7.2.1 KOOLISÕIDUKOHTUNIKU ÜLESANDED

Koolisõit tuleb läbi viia vastavalt ERLi koolisõidumäärustikule, võttes arvesse kolmevõistluse määrustikus välja toodud erisusi. Kui tekib küsimusi otsuse langetamisel seoses kolmevõistluse erisustega, siis tuleb otsuse tegemisse kaasata võistluse Peakohtunik.

## 7.3 TAKISTUSSÕIDUKOHTUNIK

Kolmevõistluse takistussõitu võivad läbi viia kõik ERLi takistussõidukohtunike nimekirja kuuluvad kohtunikud alates TS kohtunik 2 kategooriast.

### 7.3.1 TAKISTUSSÕIDUKOHTUNIKU ÜLESANDED

Takistussõit tuleb läbi viia vastavalt ERLi takistussõidumäärustikule, võttes arvesse kolmevõistluse määrustikus välja toodud erisusi. Kui tekib küsimusi otsuse langetamisel seoses kolmevõistluse erisustega, siis tuleb otsuse tegemise kaasata võistluse Peakohtunik.

## 7.4 SEKRETÄR

Sekretärid leiab ERLi sekretäride nimekirjast.

### 7.4.1 SEKRETÄRI ÜLESANDED

Sekretäri peamisteks ülesanneteks on:

- võistlusele tehtud registreerimiste haldamine;
- hobuste passide kogumine ja tagastamine koostöös veterinaariga;
- võistlust puudutava info jagamine;
- võistluspaaride kvalifikatsioonide kontrollimisel Peakohtuniku abistamine;
- iga ala stardijärjekordade ja ajakavade koostamine ning kooskõlastamine Peakohtunikuga;
- tulemuste protokollimine ja arvestamine igal alal ning kokkuvõttes, nende esitamine Peakohtunikule kinnitamiseks.

## 7.5 KORRAPIDAJA

Korrapidajad leiab ERLi kolmevõistluse ametnike nimekirjast.

### 7.5.1 KORRAPIDAJA ÜLESANDED

Korrapidaja ülesanne on abistada võistluse korraldajat, ametnikke ja võistlejaid võistluse toimumise ajal. Erilist tähelepanu tuleks pöörata hobuste heaolule ning et kõikidele võistlejatele oleks tagatud võimalikult võrdsed tingimused.

Korrapidaja jälgib võistlejaid nii treeningul kui ka soojenduses ning pöörab seejuures tähelepanu ka hobuse heale kohtlemisele. Korrapidaja kontrollib, et võistleja riietus ja hobuse varustus vastaks ERL määrustikele. Hobuste ülevaatuse toimumise korral aitab korrapidaja organiseerida sujuvat hobuste esitlemise kulgu.

### 7.6 VETERINAAR

Kolmevõistluses võivad veterinaarina ametis olla kõik hobustega tegelevad veterinaararstid.

#### 7.6.1 VETERINAARI ÜLESANDED

Võistluse Veterinaar kontrollib hobuste passidest vaksineerimisi soovituslikult enne, kui hobune on võistlusel startinud.

Kui võistlusel toimub hobuste ülevaatus, siis selle läbi viimine tuleb kokku leppida Peakohtunikuga.

Kui võistluse Veterinaar leiab, et mõne võistleva hobuse tervislik seisund ei võimalda võistlusel jätkamist, on tal kohustus koheselt informeerida sellest Peakohtunikku.

### 7.7 RAJAMEISTER

Kolmevõistluse rajameistrid leiab ERLi kolmevõistluse ametnike nimekirjast. Takistussõidu rajameister võib olla ka takistussõidu rajameistrite nimekirjast.

#### 7.7.1 KROSSI RAJAMEISTER

Rajameister on vastutav takistuste asukoha ja mõõtude eest. Rajad peavad vastama võistlusklassi raskusastmele ning kõik takistused peavad olema märgistatud numbrite ja lippudega.

Krossiraja plaanil peavad olema näidatud kõik võistlusklassi rajale kuuluvad takistused ja nende alternatiivid ning kohustuslikud pöördelipud. Samuti peab rajaplaanil olema näidatud krossiraja distants ja normiaeg koos ajalimiidiga.

Rajameister vastutab, et krossirajad on valminud piisavalt vara enne võistluse toimumist, et need saaks koos Peakohtunikuga üle vaadata ja vajadusel jõuaks sisse viia muudatusi.

Rajameister peab olema kohal ning osalema krossiraja ülevaatomisel koos Peakohtunikuga. Enne võistluse algust annab Rajameister Peakohtunikule üle krossiraja plaani, mille Peakohtunik avalikustab.

Krossi Rajameistri roll krossi võistlusala toimumise vältel koostöös Peakohtunikuga on lahendada kõik küsimused, mis puudutavad soorituse hindamist krossil.

Lisaks nõustab Krossi Rajameister Peakohtunikku krossiga seotud sanktsioonide määramisel (ohtlik ratsutamine, hobuse halb kohtlemine, ebasportlaslik käitumine, hobuse heaolu ohustamine). Kui rajal või mõnel takistusel esineb korduvaid kukkumisi või on kehvad ilmastikuolud, siis on Krossi Rajameistri kohustus hinnata, kas rada ja takistused on piisavalt heas seisukorras, et võistlust ohutult jätkata. Lõpliku otsuse teeb siin Peakohtunik, võttes arvesse Krossi Rajameistri hinnangut.

Krossi Rajameister on vastutav, et krossil võistluse käigus hüpatavate takistuste turvasüsteemid on nõuetekohaselt paigaldatud ning vastavad hetkel kehtivatele reeglitele.

#### 7.7.2 TAKISTUSSÕIDU RAJAMEISTER

Takistussõidu Rajameister on vastutav takistuste asukoha ja mõõtude eest. Takistussõidu Rajameister osaleb koos Peakohtuniku ja Takistussõidu Kohtunikuga rajaga tutvumisel ning vajadusel viib sisse soovitud muudatused.

Takistussõidu plaanil peavad olema näidatud takistuste tüübid, numbrid ja hüppamise suund koos distantssi ja esialgse normiajaga.

Takistussõidu Kohtunik tutvub rajaga koos Peakohtuniku ja rajameistriga ning vajadusel esitab muudatusettepanekud. Lõpliku raja vastu võtmise otsustab Peakohtunik.

Enne võistluse algust annab Rajameister Peakohtunikule üle takistussõidu plaani, mille Peakohtunik avalikustab.

## 7.8 HUVIDE KONFLIKT

Võimalusel tuleb Eesti Ratsaspordi Liidu võistlusel vältida ametnike ja võistlejate vahelist huvide konflikti, kuid arvestades Eesti kolmevõistlejate ja võistluse ametnike arvu, tuleb lähtuda mõistlikkuse printsiibist ja võimaldada võimalikult paljudel sportlastel võistlusel startida nii, et võistluse kvaliteet ei kannataks.

## 7.9 AMETNIKU STAATUSE SAAMINE JA SÄILITAMINE

ERL kolmevõistluse ametniku staatuse saamise ning säilitamise tingimused on toodud Lisades 7,8,9. Ametnikuõiguste andmine või säilitamine otsustatakse peale iga koolitust individuaalselt.

# LISAD

**Märkus:** Kolmevõistluse koolisõidus lubatud mistahes heakskiidetud suulist võib kombineerida mistahes heakskiidetud põseosaga. **Varustuse sobivust saad kontrollida ka FEI varustuse äpist (FEI TackApp).**

## LISA 1 - KOOLISÕIDUS LUBATUD & KEELATUD SUULISED

### 1.1 LUBATUD SUULISED

- a) Võivad olla ühe või mitme liigendiga;
- b) Võivad olla kahe liigendiga, ümmarguse või rullikujulise vahelüliliga, mis tagab parema sobivuse ja mugavuse. Liigendi servad peavad olema ümarad ning liigendi lubatud suurus on maksimaalselt 4,5cm;
- c) Võivad olla kergelt kurvilised, et hobuse keelele oleks rohkem ruumi. Maksimaalne lubatud keeleava mõõt on 30mm;
- d) Lainelised suulised on lubatud;
- e) Suulise silindrikujuline vahelüli on lubatud ning see peab olema ilma muude liikuvate osadeta kui ainult rullik ise;
- f) Vahelüli peab olema sile ja ümar;
- g) Suuliste miinimum paksus hobustele on 14mm ja ponidele 10mm;
- h) Peeltega rõngastega suulise rippuva põseosa maksimaalne lubatud pikkus suulise ülaosast kuni väikse rõnga ülaosani on 7 cm.

### 1.2 KEELATUD SUULISED

- a) Kontrollplaadiga suulised;
- b) Ühe või mitme lüliline kaabelsuuline;
- c) Suulised, mis mehaaniliselt takistavad keele liikumist;
- d) Suulised, mis võivad vertikaalselt libiseda, luues "gag-efekti"
- e) Suuliserõngad, mis takistavad ratsmete vaba liikumist.



### 1.3 - LUBATUD SUULISTE SUUOSAD

1. Ühe liigendiga	10. Metallpulk
2. Kahe liigendiga	11. Kurviline metallpulk
3. Ühe liigendiga kurviline	12. Kurviline metall
4. Kummiga kaetud ühe liigendiga	13. Kurviline metall
5. Kahe liigendiga keerleva vahelüliga	14. Kurviline metall
6. Kahe liigendiga plastikust vahelüliga	15. Kummipulk
7. Ümmarguse vahelüliga	16. Silikoonpulk
8. Kahe ümmarguse vahelüliga	17. Silikoonpulk
9. Kahe liigendiga kurviline	18. "Mullen" liigendiga
	19. "French link" liigendiga

### 1.4 - LUBATUD SUULISTE RÕNGAD

1. Liikuv rõngas	4. Peeltega rõngas
2. Oliivrõngas	5. D-rõngas
3. Liikuv rõngas põseäärega	6. Põsehaaradega rõngas

### 1.5 - KANGSUULISED

Lubatud suuosad	Lubatud põseosad	
	Sirgete peeltega	S-kujuliste peeltega
	Keeleava ning liikuva suuosaga, pöörduvate peeltega	

**1.6 - KANGVALJASTUSE PUHUL ON KANGI KÕRVAL KASUTATAVAL SUULISEL LUBATUD JÄRGMISED SUULISTE SUUOSAD**

1. Ühe liigendiga	5. Kahe liigendiga keerleva vahelüliga
2. Kahe liigendiga	6. Kahe liigendiga plastikust vahelüliga
3. Ühe liigendiga kurviline	7. Ümmarguse vahelüliga
4. Kummiga kaetud ühe liigendiga	8. Kahe ümmarguse vahelüliga
	9. Kahe liigendiga kurviline

**1.7 - KANGVALJASTUSE PUHUL ON KANGI KÕRVAL KASUTATAVAL SUULISEL LUBATUD JÄRGMISED SUULISTE RÕNGAD**

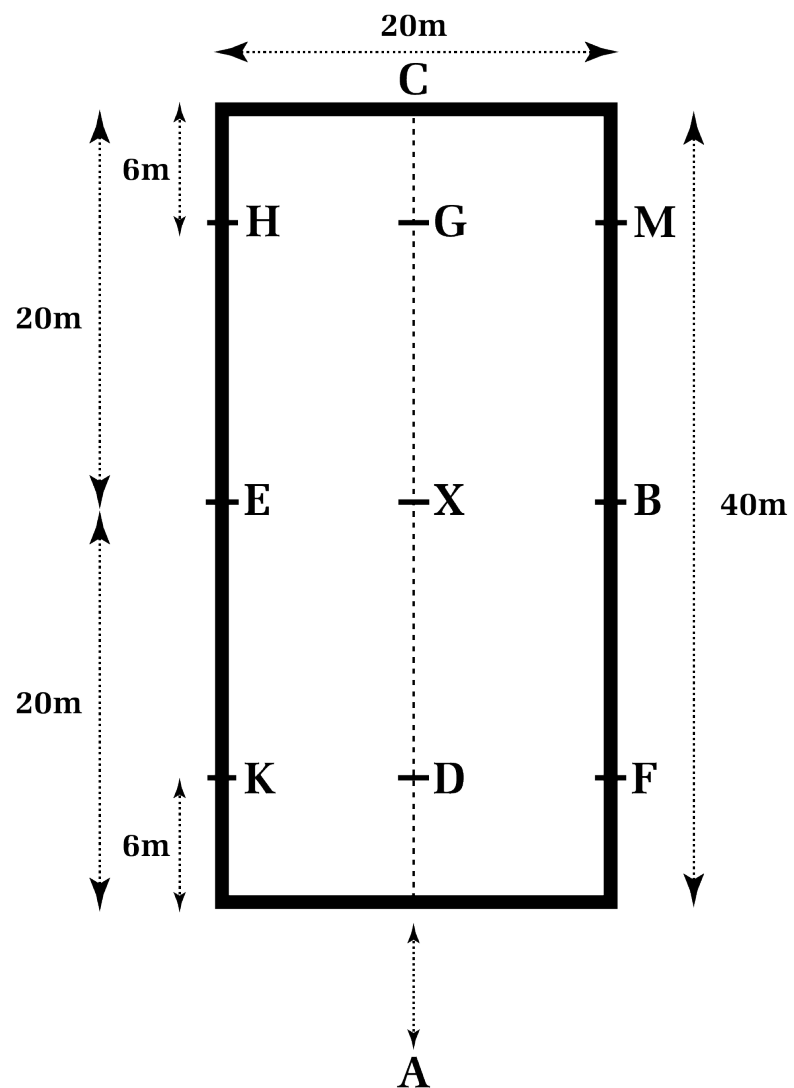
1. Liikuv rõngas	3. Oliivrõngas
2. Oliivrõngas	4. Liikuv rõngas põseäärega

**LISA 2 - KOOLISÕIDUKS LUBATUD VALJASTE TÜÜBID**

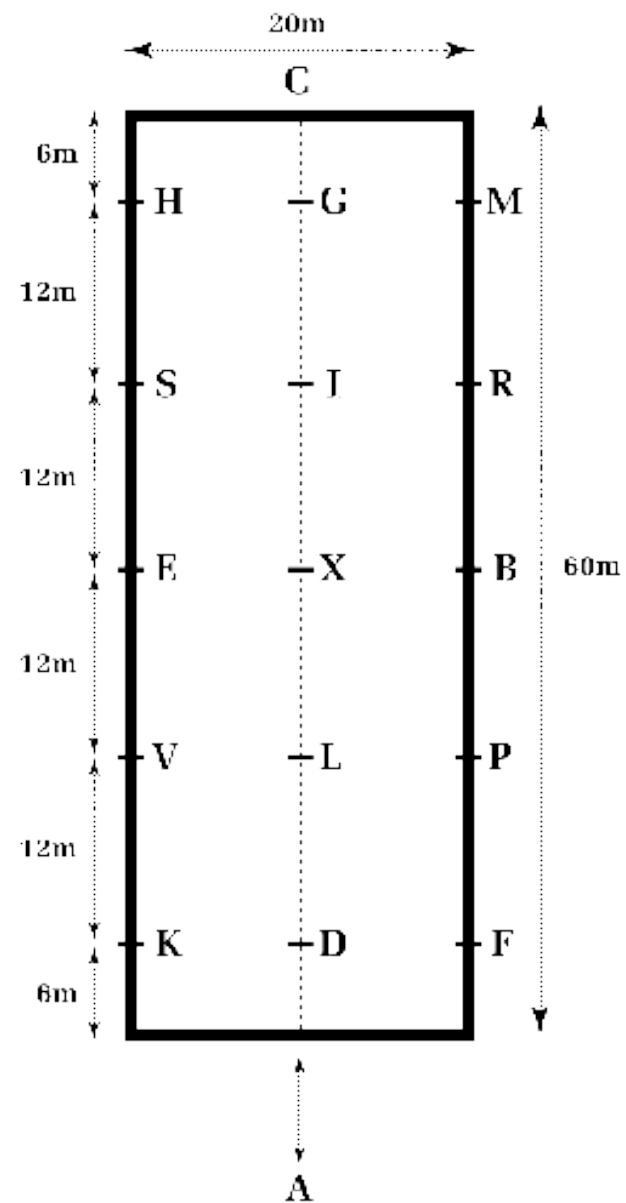
Alltoodud pildid on ainult näited ning kõik sarnased valjad, millel on sarnane efekt, on lubatud ka siis, kui nad järgivad üldist võistluseetikat.

1. Inglise tüüpi	4. Inglise tüüpi riskapsliga
2. Hannoveri tüüpi	5. Mehhiko tüüpi
3. Micklem tüüpi	6. Kombineeritud kapsliga - ilma kurgualuse rihmata

# LISA 3 - 20x40 KOOLISÕIDU- VÄLJAKU JOONIS



# LISA 3 - 20x60 KOOLISÕIDU- VÄLJAKU JOONIS



	CCN70	CCN80	CCN90	CCN100
<b>KVALIFIKATSIOON</b>	Eelnev KV tulemus pole vajalik.	Eelnev KV tulemus pole vajalik.	Poni-, juunior- ja harrastusspordiklassi kuuluvad võistluspaarid, kellel on viimase 24 kuu jooksul vähemalt 1 KV tulemus CCN 80 või 70, ülejäänutel eelnev KV tulemus pole vajalik.	Võistluspaarid, kellel on viimase 24 kuu jooksul vähemalt 1 KV tulemus CCN 90 või 80. Kui sportlasel on viimase 24 kuu jooksul vähemalt 1 KV tulemus CCN1* või kõrgemas klassis, siis hobusel eelnev KV tulemus pole vajalik.
<b>RATSANIKUD</b>	-	-	-	Alates kalendriaastast, mil saab 14.
<b>HOBUSED/ PONID</b>	Vähemalt 4a hobused ja 4a ponid.	Vähemalt 4a hobused ja 4a ponid.	Vähemalt 4a hobused ja 5a ponid. <i>Vt. ka määrustiku punkti 1.1.6.</i>	Vähemalt 5a hobused ja 6a ponid.
<b>TITLIVÕISTLUSED</b>	Tiitlivõistlusi ei korraldata.	Tiitlivõistlusi ei korraldata.	<b>PONIRATSANIKUD</b> 12...16 a. <b>Harrastajate MV</b> <i>vt ka punkti 1.1.2</i>	<b>JUUNIORID</b> 14...18 a.

CCN1*	CCN2*	CCN3*
VASTAV RAHVUSVAHELINE VÕISTLUSE TASE		
CCI1*	CCI2*-S / CCI2*-L	CCI3*-S / CCI3*-L
Võistluspaarid, kellel on viimase 24 kuu jooksul vähemalt 1 KV tulemus CCN 100 või 90.	Võistluspaarid, kellel on viimase 24 kuu jooksul vähemalt 1 KV tulemus CCN1* või 100.	Vastavalt FEI nõuetele.
Alates kalendriaastast, mil saab 14.	Alates kalendriaastast, mil saab 16.	Alates kalendriaastast, mil saab 18.
Vähemalt 5a hobused ja 6a ponid.	Vähemalt 6a hobused.	Vähemalt 6a hobused.
<b>U25</b> 16...25 a.	<b>SEENIORID</b> alates 18 a.	tiitlivõistlusi ei korraldata.

## LISA 5

	CCN70	CCN80	CCN90	CCN100
<b>KOOLISÕIT</b>	Algtasemele sobiv skeem korraldaja valikul	Algtasemele sobiv skeem korraldaja valikul	Poniratsanike EMV skeem 3V FEI test CCI1 A  Harrastajate MV skeem - 3V test A3	A4  Juunior-klassi EMV skeem - 3V test LK 1
<b>KROSS</b>				
Kinnine takistus kõrgus kuni (m)	0.70	0.80	0.90	1.00
Hekk ("kammitav" takistus) kõrgus kuni (m)	0.80	0.95	1.10	1.20
Takistuse laius ülalt kuni (m)	0.80	0.90	1.00	1.15
Takistuse laius alt kuni (m)	1.20	1.30	1.50	1.75
Tasapinnaline takistus (kraav) laius kuni (m)	1.20	1.50	1.80	2.20
Allahüpe kuni (m)	0.90	1.15	1.30	1.35
Maksimaalne kiirus distantsil m/min	435	435	450	480
Distantsi pikkus (m)	1300...2200	1500...2200	1800...2200	2000...2800
Hüpete arv distantsil	12...22	15...22	18...22	18...25
<b>TAKISTUSSÕIT</b>				
Takistuste kõrgus parkuuris kuni (m)	0.75	0.85	0.95	1.05
Takistuste laius ülalt kuni (m)	0.85	0.95	1.05	1.20
Kolmiku (triple bar) laius kuni (m)	1.00	1.20	1.30	1.40
Kiirus parkuuris m/min	325 - 350	325 - 350	325 - 350	350
Distantsi pikkus (m)	300...600	300...600	300...600	300...600
Takistuste arv	8...11	8...11	10...11	10...11
Hüpete arv	9...12	9...12	10...12	10...12

	CCN1*	CCN2*-S / CCN2*-L	CCN3*-S / CCN3*-L
<b>KOOLISÕIT</b>	3V FEI test CCI1* A, B või C	3V FEI test CCI2* A, B, C või D	3V FEI test CCI3* A, B, C või D
<b>KROSS</b>			
Kinnine takistus kõrgus kuni (m)	1.05	1.10	1.15
Hekk ("kammitav" takistus) kõrgus kuni (m)	1.25	1.30	1.35
Takistuse laius ülalt kuni (m)	1.20	1.40	1.60
Takistuse laius alt kuni (m)	1.80	2.10	2.40
Tasapinnaline takistus (kraav) laius kuni (m)	2.40	2.80	3.20
Allahüpe kuni (m)	1.40	1.60	1.80
Maksimaalne kiirus distantsil m/min	500	520	550
Distantsi pikkus (m)	2000...3000	CCI2*-S 2600 - 3120 m CCI2*-L 3640 - 4680 m	CCI3*-S 3025 - 3575 m CCI3*-L 4400 - 5500 m
Hüpete arv distantsil	20...25	CCI2*-S / CCI2*-L 25...30	CCI3*-S 27...32 CCI3*-L 30...35
Trassi läbimisaeg	4-6 min	CCI2*-S 5-6 min CCI2*-L 7-9 min	CCI3*-S 5.30-6.30 min CCI3*-L 8-10 min
<b>TAKISTUSSÕIT</b>			
Takistuste kõrgus parkuuris kuni (m)	1.10	1.15	1.20
Takistuste laius ülalt kuni (m)	1.25	1.35	1.40
Kolmiku (triple bar) laius kuni (m)	1.45	1.55	1.60
Kiirus parkuuris m/min	350	350	350
Distantsi pikkus (m)	300...600	max 600	max 600
Takistuste arv	10...11	10...11	10...11
Hüpete arv	11...12	max 13	max 14

## LISA 6

	CCN70	CCN80	CCN90
<b>KOOLISÕIT</b>	ABC	ABC	Poniratsanike SMV skeem 3V FEI test CCIP1* A  Harrastajate SMV skeem - 3V test A2 või A3
<b>SISEKROSS</b>			
Kinnine takistus kõrgus kuni (m)	0.70	0.80	0.90
Hekk ("kammitav" takistus) kõrgus kuni (m)	0.80	0.95	1.10
Takistuse laius ülalt kuni (m)	0.80	0.90	kuni 1.00
Takistuse laius alt kuni (m)	1.20	1.40	kuni 1.60
Tasapinnaline takistus (kraav) laius kuni (m)	1.00	1.20	1.50
Allahüpe kuni (m)	0.80	0.80	1.00
Maksimaalne kiirus distantsil m/min	kuni 320	kuni 320	kuni 320
Distantsi pikkus (m)	500...700	600...800	700...800
Hüpete arv distantsil	14...16	15...18	16...20
<b>TAKISTUSSÕIT</b>			
Takistuste kõrgus parkuuris kuni (m)	0.75	0.85	0.95
Takistuste laius ülalt kuni (m)	0.80	0.90	1.10
Kolmiku (triple bar) laius kuni (m)	1.00	1.20	1.30
Kiirus parkuuris m/min	300	300	300
Distantsi pikkus (m)	300...400	300...400	300...400
Takistuste arv	8...10	8...10	10...11
Hüpete arv	10	11	12

	CCN100	CCN1*	CCN2*-S / CCN2*-L
<b>KOOLISÕIT</b>	Juunior-klassi SMV skeem - 3V test LK1	3V FEI test CCI1* A, B või C	3V FEI test CCI2* A, B, C või D
<b>SISEKROSS</b>			
Kinnine takistus kõrgus kuni (m)	1.00	1.05	1.10
Hekk ("kammitav" takistus) kõrgus kuni (m)	1.20	1.25	1.30
Takistuse laius ülalt kuni (m)	kuni 1.20	kuni 1.30	kuni 1.40
Takistuse laius alt kuni (m)	kuni 1.80	kuni 2.00	kuni 2.10
Tasapinnaline takistus (kraav) laius kuni (m)	1.60	1.80	2.00
Allahüpe kuni (m)	1.10	1.20	1.40
Maksimaalne kiirus distantsil m/min	kuni 340	kuni 350	kuni 350
Distantsi pikkus (m)	800...900	800...1000	1000...1200
Hüpete arv distantsil	16...20	18...22	20...24
<b>TAKISTUSSÕIT</b>			
Takistuste kõrgus parkuuris kuni (m)	1.05	1.10	1.15
Takistuste laius ülalt kuni (m)	1.25	1.30	1.35
Kolmiku (triple bar) laius kuni (m)	1.45	1.50	1.55
Kiirus parkuuris m/min	320	320	320
Distantsi pikkus (m)	300...500	300...500	300...500
Takistuste arv	10...11	10...12	10...12
Hüpete arv	13	14	14

## LISA 7

Kategooria nimetus	Vanus vähemalt	Eelnev / omandatud kategooria	Läbitav koolitus
Rahvuslik I kategooria kohtunik	20	Puudub	3V kohtuniku koolitus, eksam.
Rahvuslik II kategooria kohtunik	22	Rahvuslik I kohtuniku kategooria minimaalselt kaks aastat.	Täiendkoolitused vajalikus matus. Eksam või test.
FEI kategooriad		ERL ja kahe rahvusliku või FEI kohtuniku soovitus, inglise keel kõnes ja kirjas.	Koolitused vastavalt FEI standarditele.

Eelnev töökogemus	Kategooria kehtivuse aeg	Kategooria kehtivuse eeldused	Kohtunikuks olemise õigusd
Ratsaspordi harrastamise kogemus, rahvusliku takistus- ja koolisõidu kohtuniku koolitus ning 3V rajameistri koolitus. Minimaalselt viimase kahe aasta jooksul kahel korral peakohtuniku vari, ühel korral rajameistri vari, II või FEI kategooria kohtuniku soovitus.	3 aastat	Töötamine abikohtuniku min. kolm korda kolme aasta jooksul kalenderplaani võistlustel. Min. üks 3V kohtunike täiendkoolitus kolme aasta jooksul.	Peakohtunik rahvuslikel võistlustel kuni tasemeni CCN100.
Töö rahvusliku I kohtuniku minimaalselt kaks aastat, minimaalselt viimase kahe aasta jooksul neljal korral kohtunike kogu liikmena, sellest vähemalt ühel korral peakohtuniku, lisaks kahe, II või FEI kategooria kohtuniku soovitus.	3 aastat	Töötamine kohtuniku min. kolm korda kolme aasta jooksul kalenderplaani võistlustel. 3V kohtunike täienduskoolitus vähemalt üks kord kolme aasta jooksul.	Võib olla peakohtunik kõikidel rahvuslikel kolmevõistlustel.
-	-	-	-

## LISA 8

Kategooria nimetus	Vanus vähemalt	Eelnev / omandatud kategooria	Läbitav koolitus
<b>Rahvuslik I kategooria rajameister</b>	20	Puudub.	Rajameistri koolitus, eksam.
<b>Rahvuslik II kategooria rajameister</b>	22	Rahvuslik I rajameistri kategooria minimaalselt kaks aastat.	Täiendkoolitused vajalikus mahus. Eksam või test.
<b>FEI kategooriad</b>		ERL soovitus.	Koolitused vastavalt FEI standarditele.

Eelnev töökogemus	Kategooria kehtivuse aeg	Kategooria kehtivuse eeldused	Rajameistriks olemise õigusd
<p>Kolmevõistluse harrastamise kogemus, minimaalselt viimase kahe aasta jooksul kahel korral rajameistri vari.</p> <p>II või FEI kategooria rajameistri soovitus.</p>	3 aastat	<p>Osalemine rajameistri või rajameistri assistendina minimaalselt kolmel korral kolme aasta jooksul kalenderplaani kolmevõistlustel.</p> <p>Min. üks kolmevõistluse rajameistrite täiendkoolitus kolme aasta jooksul.</p>	<p>Rajameister kuni tasemeni CCN100.</p> <p>Rajameistri assistent kõikidel rahvuslikel tasemetel.</p>
<p>Minimaalselt viimase kahe aasta jooksul kahel korral rajameistrina, lisaks kahel korral vähemalt I kategooria rajameistri assistendina.</p> <p>Kahe II või FEI kategooria rajameistri soovitus.</p>	3 aastat	<p>Osalemine rajameistri või rajameistri assistendina minimaalselt kolmel korral kolme aasta jooksul kalenderplaani kolmevõistlustel.</p> <p>Minimaalselt üks kolmevõistluse rajameistrite koolitus kolme aasta jooksul.</p>	<p>Võib olla rajameister kõikidel rahvuslikel võistlustel.</p> <p>FEI võistlustel osalemine vastavalt FEI reglemendile.</p>
-	-	-	-



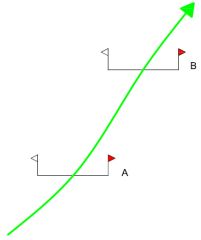
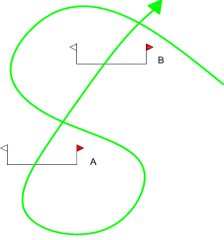
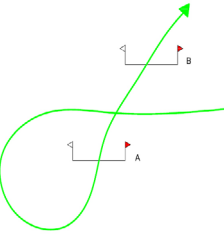
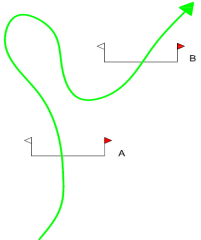
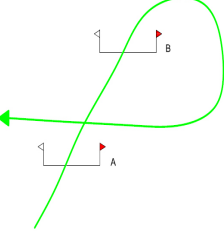
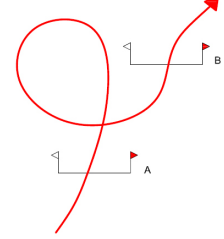
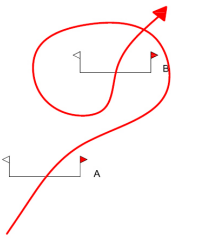
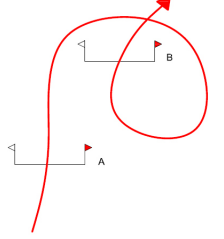
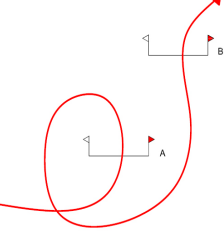
## LISA 9

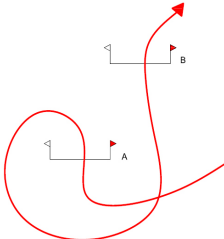
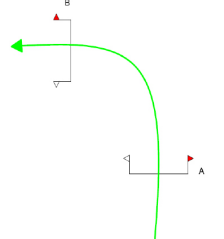
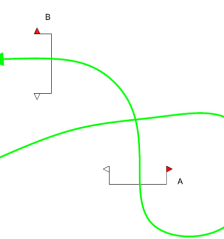
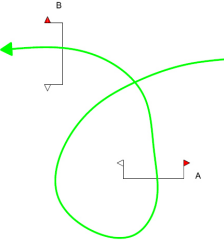
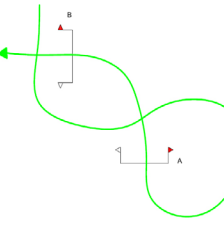
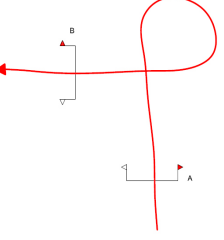
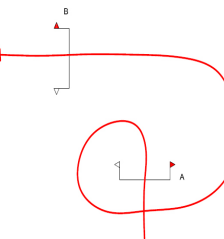
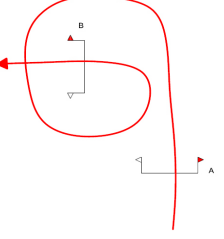
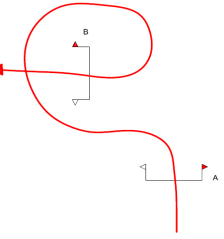
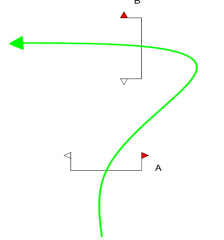
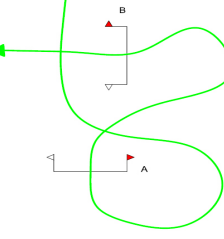
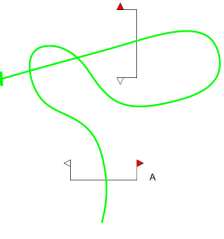
Kategooria nimetus	Vanus vähemalt	Eelnev / omandatud kategooria	Läbitav koolitus
<b>I kategooria korrapidaja</b>	18	Puudub.	Korrapidaja koolitus, eksam.
<b>II kategooria korrapidaja</b>	20	I taseme korrapidaja minimaalselt üks aasta.	Täiendkoolitused vajalikus mahus. Eksam või test.
<b>FEI kategooriad</b>		ERL soovitus.	Koolitused vastavalt FEI standarditele.

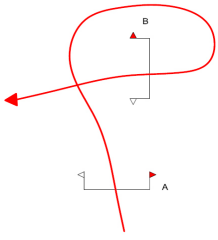
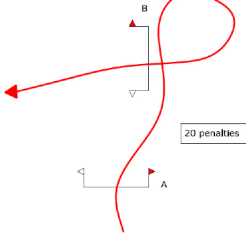
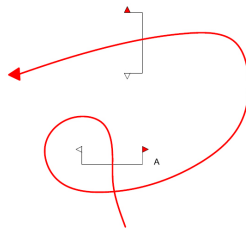
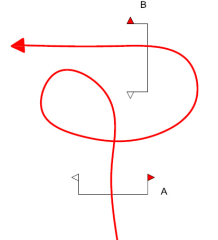
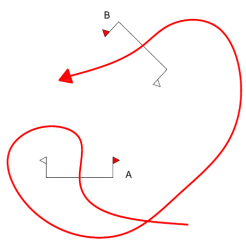
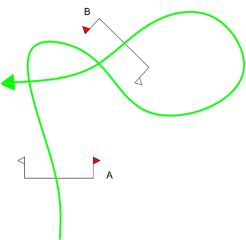
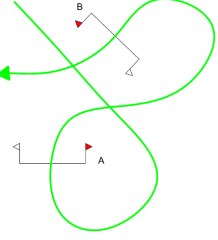
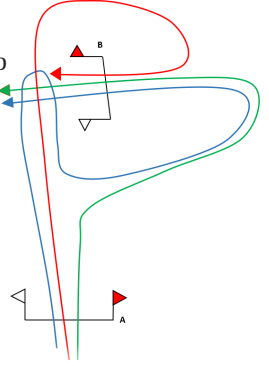
Eelnev töökogemus	Kategooria kehtivuse aeg	Kategooria kehtivuse eeldused	Korrapidajaks olemise õigused
Seos hobuste ja/või ratsaspordiga.	3 aastat	Osalemine peakorrapidaja assistendina kolmel korral kolme aasta jooksul kalenderplaani kolmevõistlustel. Minimaalselt üks kolmevõistluse korrapidajate täiendkoolitus kolme aasta jooksul.	Võib olla peakorrapidaja assistent kõikidel kalenderplaani kolmevõistlustel.
Minimaalselt viimase kahe aasta jooksul neljal korral peakorrapidaja assistendina. Soovitus II taseme korrapidajalt või FEI korrapidajalt.	3 aastat	Osalemine minimaalselt kolm korda kolme aasta jooksul korrapidaja või korrapidaja assistendina kalenderplaani kuuluvatel kolmevõistlustel. Üks kolmevõistluse korrapidajate täiendkoolitus kolme aasta jooksul.	Võib olla peakorrapidaja kõikidel rahvuslikel kolmevõistlustel, FEI võistlustel osalemine vastavalt FEI reglemendile.
-	-	-	-

# LISA 10 - GRAAFILISI NÄITEID VÕIMALIKEST VIGADEST KROSSIL

Siinkohal on välja toodud enim kasutatavad takistuste kombinatsioonide näited, kuidas neid on lubatud ületada. Rohelise värviga on tähistatud kõik lubatud trajektoorid ja punase värvusega need trajektoorid, mis toovad endaga kaasa 20 karistuspunkti.

1.  <b>0 karistuspunkti</b>	2.  <b>0 karistuspunkti</b>	3.  <b>0 karistuspunkti</b>
4.  <b>0 karistuspunkti, kui B elementi hobusele ei presenteerita</b>	5.  <b>0 karistuspunkti</b>	6.  <b>20 karistuspunkti</b>
7.  <b>20 karistuspunkti</b>	8.  <b>20 karistuspunkti</b>	9.  <b>20 karistuspunkti</b>

10.  <b>20 karistuspunkti</b>	11.  <b>0 karistuspunkti</b>	12.  <b>0 karistuspunkti</b>
13.  <b>0 karistuspunkti</b>	14.  <b>0 karistuspunkti</b>	15.  <b>20 karistuspunkti</b>
16.  <b>20 karistuspunkti</b>	17.  <b>20 karistuspunkti</b>	18.  <b>20 karistuspunkti</b>
19.  <b>0 karistuspunkti</b>	20.  <b>0 karistuspunkti</b>	21.  <b>0 karistuspunkti</b>

22.	23.	24.
		
<b>20 karistuspunkti</b>	<b>20 karistuspunkti</b>	<b>20 karistuspunkti</b>
25.	26.	27.
		
<b>20 karistuspunkti</b>	<b>20 karistuspunkti</b>	<b>0 karistuspunkti</b>
28.	29.	
	 <p>Takistus, mis koosneb mitmest elemendist (A,B,C,jne). 20 kp, kui võistleja möödub hüpatava elemendi tagant või ristab jälgi elementide ümber sõites.</p> <p><b>Punane trajektoor:</b> 20 karistuspunkti kuna läbib kogu B elemendi tagumist osa ja möödub elemendist.</p> <p><b>Roheline trajektoor:</b> Karistuspunkte ei järgne, sest ei läbi kogu elemendi B tagumist osa.</p> <p><b>Sinine trajektoor:</b> Karistuspunkte ei järgne, sest läbib küll elemendi B kogu tagumist osa, aga läheb tagasi, et vältida elemendist möödumist.</p>	
<b>0 karistuspunkti</b>		

## LISA 11 - KOLMEVÕISTLUSE EDETABELI PIDAMISE KORD

- Edetabeli arvestusse lähevad Eesti Ratsaspordi Liidus ja FEI-s registreeritud kolmevõistlused ja väljaspool Eesti Vabariiki toimuvad rahvuslikud kolmevõistlused, mis kuuluvad vastava riigi alaliidu kalendrisse.
- Edetabeli punktiarvestus toimub kalendriaastapõhiselt ja iga aasta 1. jaanuarist alustatakse punktide arvestamist nullist.
- Edetabeleid peetakse järgmistes arvestustes:
  - Seeniorid ja seenioride paarid alates CCN 90
  - U25 ja U25 paarid alates CCN 80
  - Juuniorid ja juunioride paarid alates CCN 80
  - Poniratsanikud ja poniratsanike paarid alates CCN 70
  - Harrastajad ratsaniku põhiselt CCN70-100
  - Hobused, ponid ja kõik paarid alates CCN70
- Edetabeli punkte arvestatakse tulemuse, võistlusklassi raskusastme ja võistluse taseme põhiselt, kusjuures tulemus teisendatakse punktideks, korrutatakse vastavate koefitsientidega ning avaldatakse kümnendiku täpsusega.
  - Tulemuse teisendamine – karistuspunktid lahutatakse 124-st ehk edetabelisse annavad punkte tulemused kuni 123,9 kp.
  - Raskusastmed ja tasemed:

CCN70	<b>0,6</b>
CCN80	<b>0,7</b>

CCN90	0,8
CCN100	0,9
CCN1*	0,95
CCN2*	1,0

CCI1*, CCIP1*-S/L	1,1
CCI(O)2*-S, CCIP2*-S/L	1,2
CCI(O)2*-L	1,25
CCI(O)3*-S	2,0
CCI(O)3*-L	2,5
CCI(O)4*-S	3,0
CCI(O)4*-L	3,5
CCI5*-L	4,0

*Antud koefitsiendid kehtivad ka juhul kui vastava taseme võistlus on juunioridele, noortele, U25-le või noorhobustele. Näiteks CCIJ2\*-S, CCIYH3\*-L jne.*

Rahvuslik	1,0
Sisekolmevõistlus	0,7
SMV	0,9
EMV	1,2
Põhjamaade MV	1,2
Harrastajate MV	1,2
NHMM	2,0
EM	3,0
MM	3,5
OM	4,0

5. Arvestusse lähevad 5 enim punkte andnud tulemust.

6. Näited:

- CCN2\*-S tulemus 63,6 kp - punkte edetabelisse  $(124-63,6)*1*1=60,4$

- EMV tasemel CCN2\*-S tulemus 63,6 kp - punkte edetabelisse  $(124-63,6)*1*1,2=72,5$
- NHMM tasemel CCI2\* tulemus 63,6 kp - punkte edetabelisse  $(124-63,6)*1,25*2=151$

## 7. Klubide edetabel

Klubide edetabelisse kantakse punktid vastavalt eelpool toodud edetabeli punktiarvestuse korrale. Kõikide sportlaste klubiline liikmelisus peab olema lõpp-protokollides tuvastatav ja vastama Ratsaneti andmetega. Edetabeli pidamise eesmärk:

- tähtsustada klubi kui ERL liikme rolli
- tähtsustada noorte ja lastespordi osakaalu ratsaspordis
- tekitada klubide vahel eluterve konkurents
- klubisisese tegevuse hoogustamine

Edetabelis kasutatakse koefitsiente:	
Seeniorid	1,0
U25	3,5
Juuniorid	6,0
Poniratsanikud	6,0
Harrastajad	0,5

Edetabelit peetakse kalendriaasta põhiselt eraldi iga kuu ning vastava aasta kohta kokku. Igakuiselt ja aasta kokkuvõttes lähevad arvesse jooksva kalendriaasta 5 enim punkte andnud tulemust ehk viimase võistluskuu seis on ka aasta kokkuvõtteks.

Aasta kokkuvõttes autasustatakse parimat klubi meenega. Juhul, kui klubide edetabeli parimaid premeeritakse rahaliselt, siis auhinnafondi suuruse, jagunemise ja väljamaksete korra kinnitab ERL juhatus.

